Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Brooklyne $7.00 Metams

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

Visų Šalių Darbininkai Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, o Išlaimėsit Pasaulį!

No. 292 Telephone STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Gruodžio 13, 1937 Pavienio Numerio Kaina 3c Metai XXVII, Dienraščio XIX

Krislai

"Pasaulio Lietuvis".
Išmintingas Teisėjas.
"The CIO News".
Deguto Ricieriai.
Mulkiams Dangus.
Rašo *R. Mizara*

ULRD pradėjo leisti savo laikraštį, pavadintą "Pasaulio Lietuvis". Laikraštis turi 24 puslapius, žurnališko formato, iliustruotas.

Leidėjai nuduoda, būk jiems rūpi aprašyti visus pasaulio lietuvius taip sakant bepartyviškai, tad ir vardą leidiniui pasirinko gan simbolingą.

Bet pirmasis "P. L." numeris yra *griežtai partyviškas*, skelbiąs *tik fašistus arba jiems pritariančius žmones ir organizacijas.*

Ten rasi paveikslą Karpiuko, rasi paveikslus Vitaičio ir Šimučio, bet nerasi paveikslų Abeko, Jono Ormano, Mažeikos, kurie taipgi dalyvavo "pasaulio lietuvių kongrese", 1935 m.

Skyriuj "ką veikia pasaulio lietuvių organizacijos" surasi vargamistras, bet nieko nesurasi, ką veikia Amerikos Lietuvių Kongresas, ką veikia Lietuvių Darbininkų Susivienijimas, AL DLD, Lietuvių Meno Sąjunga su savo skaitlingais chorais, ir taip toliau.

Tokis "Pasaulio Lietuvis," kokį matome jo pirmame numeryje, yra to žodžio pašaipa; *yra nevykęs bandymas matyti pasaulyje fašistinę pelę per antifašistinį kalną.*

Trys Common Pleas teismo teisėjai Philadelphijoj privertė miesto administraciją išnuomuoti komunistams Miesto Convention Hall, kurioj bus šaukiamas masinis mitingas Lenino mirties sukaktuvių minėjimui.

Miestavos svetainės direktoriai, atsisakydami duoti komunistams svetainę, argumentavo, būk, girdi, jų šaukiamas mitingas nebūsiąs "visuomenei naudingas."

Teisėjas Alessandroni į tai atsakė: O kas jums galvoj, ar jis bus visuomenei naudingas, ar ne? Jei tik tie žmonės susirinks ramiai, tai jiems svetainė turi būti duodama.

Už tai teisėjas vertas pasveikinimo!

CIO pradėjo leisti savo oficialį organą, pavadintą "The CIO News". Laikraštis tabloidinio formato, keturių puslapių, išeidinėja kas savaitę Washingtone, D. C. Redaktorium yra Len De Caux. Prenumeratos metinė kaina $1, o pavienės kopijos —3 c.

Kas nori laikraštį užsisakyti, galite šiuo antrašu: *"The CIO News", 1106 Connecticut Ave., N. W., Washington, D. C.*

Kadangi jau tiek kalbėta apie laikraščius, tai tenka priminti ir tai, kad Kaune išeinąs juokų laikraštukas "Kuntaplis" buvo užpultas chuliganų.

Paties "Kuntaplio" pranešimu, laikraštuko patalpose, po išdraskymo ir sukoneveikimo raštinės, chuliganai paliko deguto bonkų, o patys išbėgiojo.

Aišku, tai bus fašistinių didvyrių darbas.

Yra žmonių, kurių niekas nebepaiso, niekas nežino, niekas neskaito mokytais (atpenč: skaito mulkiais).

Kaip tokiems žmonėms "išeiti į pasaulį"? Kaip jiems pakliuti į spaudą? Kaip jiems pasirodyti mokytais?

Vienintėlis būdas — *pradėti plūsti komunistus ir Sovietų Sąjungą.*

Tokių gaivalų yra daug pas amerikonus. Jų yra ir pas lietuvius. Vienas — Chicagos Kučinskas, kitas—Scrantono Valadka.

Bet tai tik du iš daugelio!

Francija Bendraus Su Rumunija ir Gamins Jai Ginklus

Bucharest, Rumunija. — Francijos užsieninis ministeris Yvon Delbos labai pasitenkinęs savo atsilankymu į Rumuniją. Jis susitarė su Rumunijos ministeriu pirmininku G. Tatarescu, kad abidvi šalys bus ištikimos Tautų Lygai, veiks išvien su visomis draugiškomis valstybėmis ir saugos nepriklausomybę silpnesnių valstybių.

Francijos pinigais bus statomas Rumunijoj fabrikas gaminti karo tankus; o pirm negu jis bus pastatytas, Francija atsiųs Rumunijai tam tikrą daugį tankų ir kanuolių. Už tai Rumunija apmokės savo žibalu ir gazolinu.

Jeigu kas kariškai užpuls Rumuniją, tai Francija duos jai pagelbos.

Pas Francijos ministerį Delbosą atėjo pasikalbėt net vadai Rumunų opozicijos, nesutinkanti su dabartine valdžia. Delbosą boikotavo tik lyderiai "geležinės gvardijos" fašistų organizacijos.

Iš Bucharesto Delbos išvyko į Jugoslaviją.

34 Užmušti Škotijos Traukinio Nelaimėj; 60 Sužeista

Castle Cary stotyje, Škotijoj, ekspresinis traukinys, visu smarkumu bėgdamas, laike sniego audros, kirto į stovintį keleivinį traukinį, pilną žmonių. 34 asmenys liko užmušti ir 60 sužeista.

AUDRA NAIKINA DIDELĮ AMERIKOS LAIVĄ

Manila, Filipinai. — Audra užnešė didelį Amerikos garlaivį "President Hoover" ant uolų prie Japonijos salos Hoishoto. Bangos daužo sukliurintą laivą. Visi 200 jo keleivių iškelti ant kranto.

Potvinis Apsemia Fašistų Pozicijas Ispanijoj

Madrid. — Smarkūs lietūs ir sniegai krikdo karinius veiksmus ore ir ant žemės šiauriniame Aragon fronte, tarp Ispanijos respublikiečių ir fašistų.

Kylantis upės vanduo Burgo de Ebro stato pavojun fašistų pozicijas tenai. O tai vienintėlis stiprus fašistų punktas tarp Fuente ir Saragossos.

Respublikiečių lėktuvai išvaikė fašistų susikuopimus šiaurėje nuo jų tvirtumos Saragossos.

Hankow. — Patikrintom žiniom, japonų orlaiviai, bombarduodami Wuhu, išžudė 2,000 chinų pabėgėlių ant kranto ir laivuose.

Pasiliko lygiai savaitė laiko iki "Laisvės" vajaus pabaigos.

Kiekvienas mūsų draugas ir draugė, kuris dar nepasidarbavo savo dienraščiui šiame vajuj, turi progos pasidarbuoti—gauti bent vieną naują prenumeratą.

Prašome!

Sovietų Sąjungos kavalerijos dalis demonstracijos lapkričio 7 dieną, Maskvoje, per paminėjimą dvidešimtmetinės proletarinės revoliucijos sukakties.

N. Y. GUBERNATORIUS UŽDRAUDĖ CARISTAMS IR NAZIAMS NAUDOT MILICIJOS UNIFORMAS, LAIVUS IR KAZERMES

Albany, N. Y.— Rusų caristai turėjo balių ir šokius Jungtinių Valstijų laive "Illinois," kuris naudojamas lavinimui atsarginių jūrininkų. Ta pramoga buvo suruošta New Yorko baltagvardiečių laikraščio "Rossija," lapkr. 13 d.

Į balių atsilankė ir du valstijos milicijos oficieriai su 12 milicininkų, apsirengę karinėmis amerikiečių uniformomis. Tai buvo rusai baltagvardiečiai, kurie tarnauja vienoj batarejoj milicijos Antro Artilerijos Batariono. Jie pačią tą batareją pakrikštino "rusiška batareja."

Valstijos gubernatorius Lehman, sužinojęs, kaip caristai naudoja amerikines karišKas uniformas, milicijos kazermes, įsakė generolui W. Haskell'iui, vyriausiam milicijos komandieriui, visa tai ištirti.

Generolas Haskell dabar išdavė gubernatoriui raportą, kaip caristai iki šiol naudojo karines įstaigas šioj valstijoj, veikdami prieš Sovietų Sąjungą. Tad gubernatorius išleido tokius įsakymus:

Neleist caristam ar svetimšaliams fašistams daryt jokių susirinkimų bei pramogų milicijos kazermėse, stovyklose ar laivuose.

Pasklaidyt "rusiškos batarejos" narius tarp įvairių kitų milicijos batarejų, ir užgint svetimšaliais vardais vadint bet kokį milicijos skyrių.

Griežtai uždraust visiem milicijos oficieriam ir kareiviam dėvėt karines uniformas, einant į caristų ar kitų fašistų susirinkimus bei pramogas.

Neleist naudot svetimšalių vėliavų milicijos įstaigose, kaip kad darydavo rusai baltagvardiečiai, iškeldami carinės Rusijos vėliavą greta Amerikos vėliavos.

Algų-Valandų Biliaus Taisymas Kenkia Jam

Washington. — Kongreso komisija darbo reikalais siūlo pataisyt Black-Connery'o sumanymą dėlei algų-valandų nustatymo, kad nebūtų skiriama valdiška penkių narių komisija vykdyt tokį įstatymą, kada jis bus išleistas, bet kad pati darbo ministeriją vykdytų jį.

Toks pataisymas daromas kaipo nusileidimas vadams Darbo Federacijos, kurie bijo Naujosios Dalybos komisijų. Jie išranda, būk valdiška Darbo Santikių Komisija "palaikanti CIO unijų pusę" prieš Federaciją. Jie šneka, kad ir algų-valandų komisija kokiu tai būdu galėsianti pasirodyti "vienpusiška."

Bet dabar daromas darbo komisijos nusileidimas Federacijai galės atšalint tūlus kongresmanus nuo balsavimo už Black-Connery'o įnešimą ir tuom sutrukdyt jo priėmimą šioje kongreso sesijoje.

ŽYMIAI NUPUOLĖ DARBAI N. Y. VALSTIJOJ

Albany, N. Y.—Darbininkų skaičius New Yorko valstijos fabrikuose ir dirbtuvėse sumažėjo 5 nuošimčiais ir trečdaliu nuo spalių mėn. vidurio iki lapkričio pusės; tuo tarpu darbininkų gaunamos algos nupuolė 9 nuošimčiais ir vienu dešimtadaliu, kaip praneša valstijos industrinis komisionierius E. F. Andrews.

Suardytas Sąmokslas Nužudyt Francijos Ministerį

Paryžius. — Francijos slapta policija tik dabar paskelbė atidengtą sąmokslą nužudyt jos užsieninį ministerį Yvoną Delbosą, kada jis lankysis Centralinėj Europoj.

Mėnuo atgal Francijoj buvo areštuotas vengras fašistas-teroristas Kolman Budai, bebandant jam pasprukt per sieną iš Francijos. Policija pas jį rado slaptraščiu rašytus dokumentus. Iš jų pasirodė, jog padarytas suokalbis nužudyt Delbosą, kada jis atvyks į Prahą, Čechoslovakijos sostinę.

Čechoslovakijoj areštuotas tulas vengras fašistas prisipažino, kad jis buvo vienas iš sąmokslo dalyvių ant Delboso galvos.

Amerikos Naziai Esą Tik "Kaip Boy Scouts"...

Waterbury, Conn. — Vokiečių nazių vadas Carl Nicolay sako, būk jų programa esanti "panaši į Amerikos Boy Scouts." Pyksta, kad Southbury, Conn., miestelis nutarė panaikint nazių karinės mankštos stovyklą toj apylinkėj. Nicolay grasina per teismą atmest tą nutarimą.

Priims Dar 350,000 į WPA Šalpos Darbus

Washington. — Dar 350,000 bedarbių bus per kelias savaites priimta į viešus WPA darbus, sako H. L. Hopkins, tų darbų administratorius. Tai todėl, jog paskutiniu laiku fabrikantai paleido dar milioną darbininkų. Bet pats Hopkins pripažįsta, kad naujais priėmimais į WPA anaiptol dar nebus patenkinti visų bedarbių reikalai.

Šio mėnesio 4 d. viešus valdiškus darbus turėjo 1,575,000 darbių.

Kongresmanas Ellenbogen iš Pennsylvanijos įnešė sumanymą pridėt bedarbių reikalam $500,000,000 prie $1,500,000,000, kurie tam tikslui skiriami išleist per metus po liepos 1 d. 1938 m.

Simpsonienė - Windsorienė Žemiausia Kunigaikštienė

London. — Valdiška bajorijos kolegija pripažino kunigaikštienės laipsnį amerikietei buvusiai Wallei Simpsonienei, dabartinei žmonai kunigaikščio Windsoro, buvusio Anglijos karaliaus Edwardo; bet padėjo ją paskutinėn vieton, po 28-ių kitų kunigaikštiškų moterų Anglijoj.

Taip pat nepripažįsta ex-Simpsonienei titulo "jos karališkos aukštenybės"; bet tokį titulą palieka kunigaikščiui Windsorui. O jis skaitomas tik trečiu karališku kunigaikščiu, po dviejų savo jaunesnių brolių.

Reikalauja WPA Šalpos Darbų Bent Trim Milionam Bedarbių

Amerika Prašo SSRS Surast Du Amerikiečius

Washington. — Amerikos užsieninis ministeris C. Hull prašo Sovietų vyriausybę stengtis sujieškot amerikietį rašytoją D. L. Robinsoną ir jo žmoną. Jiedu nežinia kur dingo iš Maskvos keletas dienų atgal.

JAPONAI IŠSISEMSIĄ PER 3 MĖNESIUS

Shanghai. — T. V. Soong, brolis žmonos Chiang Kai-sheko, Chinų valdžios galvos, sako: Jeigu Japonija tęs karą dar trejetą mėnesių, jinai pakriks ekonominiai; o Chinija galėsianti kariauti kad ir 3-4 metus. Apsigynimas Chinijai lėšuoja dešimt sykių pigiau, negu Japonijai užpuolimo karas.

Washington. — Republikonai ir nepažangūs demokratai senate stengiasi, kad kongresas neskirtų daugiau kaip $500,000,000 farmeriams paremti.

90 Milionų Balsuotojų Sovietų Rinkimuose

Maskva. — Vyriausio Sovieto-seimo rinkimuose sekmadienį, grd. 12 d. bus dalyvavę iki 90 milionų piliečių, kaip praneša iš čia N. Yorko "Times" korespondentas H. Denny.

J. Stalinas, kalbėdamas susirinkime delegatų iš distrikto, nuo kurio jis kandidatuoja į Vyriausią Sovietą, pareiškė, jog šie rinkimai yra "laisviausi ir demokratiškiausi visoj pasaulio istorijoj.

"Rinkimai kitose šalyse yra vedami, kaip skirtingų klasių susikirtimai: ten daro spaudimą kapitalizmo rykliai. Pas mus nėra turčių, kurie galėtų daryt spaudimą beturčiams. Mūsų rinkimai įvyksta sąlygose bendradarbiavimo, tarpsavinio pasitikėjimo ir abipusiško draugiškumo tarp darbininkų ir valstiečių.

"Mūsų išrinktas atstovas turi atmint, kad jis yra žmonių tarnas, ir visuomet elgtis taip, kaip elgtųsi Leninas."

WEIDEMANNO ŠAIKA NUŽUDŽIUS 10

Paryžius. — Policija mano, kad vokietys Eugene Weidemann nužudė dar vieną amerikietę, apart brooklynietės šokikės Jeanes de Koven. Spėjama, kad Weidemanno žmogvagių ir žmogžudžių šaika bus nugalabinus iki 10 žmonių, siekdama pasipinigauti.

Roma. — Japonija budavojasi tris milžiniškus karo laivus po 46,000 tonų įtalpos, didžiausius pasaulyje, ir 63 kitokius karinius laivus,—rašo "Giornale d'Italia."

Mussolinis Atsimetė Nuo Tautų Lygos

Roma. — Fašistinis diktatorius Mussolinis grd. 11 d. paskelbė, kad Italija atsimetė nuo Tautų Lygos. Jis rėkė, būk Lyga ir demokratinės šalys "vedančios į karus", ir didžiavosi "stiprybe" Italijos-Vokietijos-Japonijos "ašies" prieš komunizmą ir prieš demokratines valstybes.

Manoma, kad sekamas Mussolinio žingsnis bus atvira, daugmeniška karo talka generolui Franco'ui prieš Ispanijos respubliką,

Japonai Neįveikia Galingos Nankingo Sienos

Shanghai, grd. 12.—Sakoma, kad japonai pralaužę Kwanghwa rytinius vartus Nankingo, Chinijos sostinės; bet pati Nankingo mūro siena atsilaiko. Ji yra 45 pėdų aukščio ir 30 pėdų storio. Nuo sienos ir iš cementinių fortukų, ant jos pastatytų, chinai pila kanuolių ir kulkasvaidžių ugnį į apgulančius priešus.

Didžiosios japonų patrankos dar niekur nepajėgė pramušt spragą toje istorinėje sienoje.

Japonai apsupę Nankingą visomis pusėmis, apart šiaur-vakarinio kampo, iš kurio chinai per Yangtze upę gali susisiekti su Pukowu, turinčiu geležinkelio stotį, anapus upės. Bet japonai esą jau tik už 10 mylių nuo Pukowo, o kai jį užimsią, tai, girdi, chinų armija visai neturėsianti pro kur pasitraukti iš Nankingo.

ORAS

Šiandien bus dalinai apsiniaukę ir šilčiau, sako N. Y. Oro Biuras.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
every day, except Sunday
46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Foreign countries, per year	$7.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Apie Svietiškus ir Dvasiškus Reikalus

Washingtone Amerikos katalikų vyskupai laikė savo metinį kongresą. Kalbėjo daug apie viską, bet daugiausia apie komunizmą. Vyskupai nusiskundė neramumu, kuris apsėdo visą Ameriką. Už tai kalti esą "agitatoriai" arba "bedieviškasis komunizmas." O savo pareiškime jie sako, kad "tikriausias šiandieną pasaulyje visų vargšų ir darbo žmonių užtarėjas ir prietelis yra Popiežius Pijus XI". Deja, jie nedavė nei vieno fakto, kuris parodytų, kad ištiesų popiežius užsitarnauja to garbingo vardo. Kiek mums žinoma, Pijus XI remia kruviną karą Ispanijos fašistų prieš Ispanijos darbo žmones ir vargšus. Jis taip pat užtaria Japonijos plėšikus, kurie šiandien milionais skerdžia Chinijos darbo žmones ir vargšus. Taigi, Amerikos vyskupai visai apsilenkia su tiesa, apvainikuodami dabartinį popiežių geriausiu vargšų prieteliumi.

Netiesa, matomai, virto ašimi ne tik Amerikos vyskupų, bet ir paties Vatikano visos politikos. Štai Bostono "Darbininkas" cituoja Vatikano oficialio organo "L'Osservatore Romano" šalto melo pagelba kurstymą katalikų žmonių prieš Ispanijos liaudį. Iš tikrųjų, taip begėdiškai meluoti gali tiktai žmonės, kurie senai atsisveikinę su visokiu žmoniškumu. Pavyzdžiui, pateisinimui gen. Franco sukilimo prieš liaudį, popiežiaus organas įširdusiai šaukia: "Dvidešimts tūkstančių bažnyčių buvo sudeginta bei išniekinta, 80 nuošimčių dvasiškijos iššudyta, gaudyta su šunimis ir šaudyta kaip žvėrys medžioklėje". Jau nebe šimtais, bet tūkstančiais atvėjų šitie fašistinės ir bažnytinės spaudos melai buvo atmesti ir atmušti žmonių, kurie gyveno Ispanijoje, arba ją aplankė prieš ir po fašistų sukilimo. Švaresnieji kunigai, kurie nesutiko savo rankas sutepti nekaltų žmonių krauju, taip pat yra šimtais sykių užginčiję tą netiesą. Vienok popiežiaus agentams tai nieko nereiškia ir nesvarbu.

Bažnytinė spauda dar nepavargo pasakojus juodą netiesą ir apie Sovietų Sąjungą. Štai Rymo Katalikų Susivienijimo organas "Garsas" cituoja Kauno klerikalų dienraštį "XX Amžių" sekamai: "Patys Sovietų šaltiniai praneša, kad ligi 1936 metų vidurio Sovietų Rusijoje buvo likviduota 42,800 kunigų. Dalis jų buvo sušaudyti, dalis sėdi kalėjimuose, o dalis ištremti į tolimąją šiaurę ir ten dirba priverstinuosius darbus koncentracijų stovyklose". Bet kokie Sovietų šaltiniai ir kada tatai pranešė, nei "XX Amžius", nei "Garsas" nepasako. Vadinasi, savo teigimo neparemia faktais.

Klerikalinė spauda visai pamiršo taip vadinamus dvasiškus reikalus ir virto nuožmiojo fašizmo garbinimo įrankiu. Pavyzdžiui, So. Bostono "Darbininkas" neatsidžiaugia fašistiniu perversmu Brazilijoje. To laikraščio redakcinių straipsnių rašytojas kunigas Urbonavičius posmuoja:

> Brazilija tuo atžvilgiu buvo gana laiminga. Ji energingai griebėsi komunizmą likviduoti ir, rodos, savo tikslą atsiekė. Naujas Brazilijos Prezidentas, Getulio Vargas, trumpai pažabojęs komunistų užsimojimus, sutvarkė šalį ir patiekė naują konstituciją, kuri suteikia piliečiams lygias teises ir sąžinės laisvę. Tuo būdu ir Katalikų Bažnyčiai pripažintos pilietiškos teisės ir pilna laisvė. Reikia žinoti, kad 1891 m. revoliucinė Brazilijos konstitucija buvo atėmusi nuo Bažnyčios per amžius įgytąsias teises. Antroji 1934 m. konstitucija tas teises Bažnyčiai grąžino, gi pastaroji, šiais metais priimta konstitucija tą laisvę vėl patvirtino. tino.
>
> Kalbėdamas į armiją, karo sekretorius gen. Dutra pareiškė, kad Dievas Brazilijoj nebus užmirštas ir kad šalis pageidauja to paties Dievo, kurį skelbė pirmieji Brazilijos misijonieriai, Tėvai Jėzuitai Anchieta ir Nobrega.

Reiškia, Brazilijoje įsikūrė jezuitiškas fašizmas. Jis Brazilijos liaudį prislėgė labai sunkiai.

Daugiau Pasidarbuokime Rinkime Parašų

Demokratiniai nusištačiusiems laikraščiams ir jųjų laiskaitytojams nėra arba nebus jokia naujanybė, kad Amerikos Lietuvių Kongresas Suvienytose Valstijose pasibrėžė atlikti didelę užduotį,—surinkti čionai šimtą tūkstančių parašų ir įteikti Lietuvos vyriausybei, kad minint Lietuvos 20 metų nepriklausomybės sukaktį,—būtų duota pilna amnestija ir paleista iš kalėjimų visi priešfašistiniai kaliniai.

Sušvinkusiuose ir drėgnuose kalėjimų urvuose, demokratiniai nusistatę kaliniai nekaltai jau prisibuvo net perdaug metų, mėnesių ir dienų. Kalėjimo bjauresnis, negu gyvulio gyvenimas ne vienam kaliniui atėmė sveikatą ant visados tik todėl, kad jis drįso pasisakyti žmogum esąs ir savo brolius, gimines ir visą Lietuvos liaudį tokiais pat žmonėmis skaitąs. Tai buvo visas jojo n u s i k a l t i m a s. O skaitytis save žmogum ir reikalauti šviesesnio gyvenimo ar yra prasižengimas? Aišku, ne! Vienok taip yra.

Gyvenome Lietuvoje po caristinės Rusijos priespauda, dėlei kurios veiklesnioji liaudies dalis buvo kalėjimuose pūdoma ir tik dėlei tų pačių nusikaltimų, kas aukščiau yra pasakyta. Tais laikais veiklesniai ir daugiau pasiryžusiai liaudies daliai, pūdomai kalėjimuose,—Amerikos lietuviai labai daug jai padėjo. Rinko aukas, siuntė pinigus. Vienus kalinius išvogė, likusius iš lauko stiprino geresniu maistu patol, pakol kalėjimų durys buvo atidarytos. O durys kai kada ir be rakto atsidaro!

Šiuomi tarpu mes aukų nereikalaujame, bet parašų. Vieni juos rinkime, kiti rašykimės ant peticijų, kad parodžius Lietuvos nerinktai valdžiai, jog amerikiečiai dar vis prisilaiko savo senų kovos tradicijų, prieš kalėjime nekaltai pūdymą žmonių!

Matėte laikraščiuose Lietuvos demokratų pranešimą, kad ir Liet. gyventojų yra didelis susirūpinimas paliuosavimu kalinių. *Jau dvidešimts tūkstančių parašė savo vardus, pavardes.* Tai yra didelis žingsnis pirmyn! Jie prašo mūsų pagelbos, tad ir padėkime jiems. Kelkime laisvės obalsį visur ir rašykimės. Baimę meskime šalin!

J. Nalivaika,
Brooklyno Skyriaus
Sekretorius.

LIETUVOS ŽINIOS

Lietuvos Žydai Nepaprastai Susirūpinę Savo Tautiečių Vargais Lenkijoje

Vis nesiliaujančios aliarmuojančios žinios iš Lenkijos ir Vilniaus krašto apie nepaprastus tenykščių žydų persekiojimus nepaprastai jaudina visą Lietuvos žydų visuomenę. Lietuvos žydai, be kita ko, labai susigiminiavę su Lenkijos ir ypatingai su Vilniaus krašto žydais. Daug kas turi tenai savo tėvų, brolių, seserų ar kitų artimų ir kiekviena žinia apie persekiojimus sukelia didelį susirūpinimą Lietuvos žydų tarpe. Ypatingai susirūpinta su moraliniu pažeminimu lenkuose žydų akademinio jaunimo, įvedant jam atskiras vietas "ghetto." Lietuvos žydų akademinio jaunimo ekon. susivienijimas sušaukė tuo reikalu specialų mitingą užuojautai ir protestui pareikšti.

KRETINGA

Kitų Pėdomis... Ir Seniūnai Eikvoja Valdžios Pinigus

Šiaulių apyg. teismas Kretingoje lapkričio 8 d. svarstė buvusio Rubulių seniūnijos (Kretingos valsč.) seniūno Igno Paulausko bylą. Jis, būdamas seniūnu, rinko iš savo seniūnijos gyventojų valstybinius ir savivaldybinius mokesčius ir dalį surinktų pinigų pasisavino. Paaiškėjus, kad Paulauskas pasisavino svetimus pinigus, tuojau jis buvo atleistas iš seniūno pareigų ir iškelta jam byla.

Apygardos teisinas, išnagrinėjęs bylą, nusprendė Igną Paulauską nubausti aštuoniais mėn. paprasto kalėjimo ir pasisavintus pinigus grąžinti Valstybės iždui ir valsčiaus savivaldybei.

Užsienis Neperka Linų Pluošto

Šių metų linų derlius mažesnis, negu pernai, nors pasėlių plotas buvo didesnis apie 20 %. Linų pluošto prekyba šiuo metu yra blogoje būklėje, nes Rytų medvilnė konkuruoja linus. Susidarė būklė, kad užsienis visai mažai reikalauja linų. Ryšyj su mažu linų pluošto pareikalavimu krenta ir jo kainos. Manoma, kad apie sausio mėn. linų pluošto paklausa padidėsianti.

Mainikauja Tikybas Pagal Ūpą

Telšiuose viena žydų darbininkų šeimą nesugyveno. Vyras su savo žmona beveik kas dieną pykdavosi. Kartą žmona nuėjusi į kat. bažnyčią, kartu su savo 3 m. dukrele, apsikrikštijo. Netrukus įstojo į katalikų vienuolyną. Kartu pasiėmė ir savo dukrelę. Praėjus keliems mėnesiams, žmona vienuolyne pradėjo nuobodžiauti ir pagaliau nutarė bėgti iš jo pas savo vyrą. Vyras katalikės nesutiko priimti į savo šeimą, todėl pareikalavo vėl priimti žydų tikybą. Po ilgų derybų su rabinais, žmona vėl buvo priimta žydų tikybon ir dabar gražiai gyvena su savo vyru.

Žydų Klerikalizmas ir Sveikatos Reikalai

Telšiuose gyvuojąs žydų sveikatos draugijos "Ozė" skyrius šiuo metu stato pušyne prie Telšių vasaros koloniją Telšių nepasiturinčiųjų žydų vaikams ir moksleiviams. "Ozė" centras tam reikalui paskyrė 3,000 Lt. Kita reikalinga suma ir lėšos sudaromi pačiuose Telšiuose. Vieną sekmadienį įvyko iškilmingas kertinio akmens padėjimas. Pažymėtina, kad Telšiuose žydų klerikalai glaudžiai darbuojasi "Ozė" draugijoje ir su antiklerikalais, nors Telšiai yra Lietuvos žydų klerikalizmo centras. Tuo tarpu Panevėžio rabinas visaip kliudo Panevėžyje žydų pageidaujamą "Ozė" veikimą ir sutrukdė tenai mėgintą pastatyti žydų vaikams vasaros koloniją.

Medicinos Fakultetan Priimti 156 Asmenys

Šiemet į medicinos fakultetą buvo paduota iš viso 240 prašymų: į medicinos skyrių—137, į odontologijos — 65 ir į farmacijos skyrių buvo paduotas 31 prašymas. Priimta: į medicinos skyrių—89, į odontologijos—34 ir į farmacijos skyrių—33 asmenys.

Šiemet, pagal Medicinos fak. tarybos nutarimą, buvo tikrinta sveikata ne tik stojančių į medicinos ir odontologijos skyrius, bet ir stojančių į farmacijos skyrių.

Nubaudė Apgaviką, Pasivadinusį Vyriausiu Prokuroru

Kazys Galaburda jau kuris laikas vertėsi šunadvokatavimu ir sukčiavimu. Dusyk jau jis buvo nubaustas už sukčiavimą ir atlikęs paskutinę bausmę ir nesuėjus 5 metams, padarė naują nusikaltimą: Galaburda susitarė su pil. Veronika Zacharevičiene ir apgavo pil. B. Ankudinovą. Zacharevičienė Ankudinovui rekomend. vienai bylai vesti "Vyr. prokurorą" Galaburdą, paskui, dar tarpininkavo, kol tas nesusipratęs žmogus Zacharevičienei ir Galaburdai nesumokėjo 900 lt.

Kauno apyg. teismas Galaburda ir Zacharevičienę pripažino kaltais ir nubaudė: Galaburdą 2 met. sunk. darbų kalėjimo, o Zacharevičienę 9 mėn. papr. kalėjimo.

Galaburda padavė apeliacijos skundą, kurį Rūmai lapkričio 10 d. sprendė ir atmetė.

ROKIŠKIS

Mirė, Persidūręs į Akėčių Kuolus

Rokiškio valsč. Cipyžių km. senukas Čepelis spalių 28 d. vakare gindamas galvijus namo, nepamatęs akėčių, kurios buvo atverstos, ant jų sugriuvo ir mirė, nes sunkiai susižeidė vidurius. Labai bloga, kad ūkininkai akėčias, ir dar atverstas, paliekа lauke net žiemavoti.

LAZDIJAI

Išsprogo Vyšnios ir Pražydo Purienos

Dėl nepaprastai šilto rudens, Lazdijų apylinkėj, kaikuriuose soduose išsprogo vyšnios, o pievose matyti pražydusių purienų.

ZARASAI

1000 Metų Ąžuolas Atiteko Zarasų Apskr. Savivaldybei

Prie Stelmužės dvaro centro yra storiausias Lietuvos ąžuolas. Manoma, kad šis ąžuolas turi daugiau negu tūkstantį metų. Seniau Stelmužės dvaras priklausė baronams Felkelzmanams, jiems mirus, dvaras buvo išparceliuotas, o centras su ežerais atiteko jų giminaičiui Hanui. Dabar Zarasų apskr. savivaldybė iš Hano minėtą centrą nupirko už 17,000 lt., nes jis, kaip svetimšalis, turėjo šį ūkį parduoti.

Sumažėjo Vandens

Zarasų apylinkėje dėl sausros ežere, upėse ir šuliniuose žymiai sumažėjo vandens. Malūnai per parą dirba tik po keletą valandų, nes trūksta vandens.

Panele... Prašau į Teismą. Kaip Dabartinis Jaunimas Flirtuoja

Utenos apskr. Skudutiškio bažnytkaimy pas savo tėvus ūkininkus gyveno graži, pirma jaunyste besidžiaugianti Elena Žalalytė. Ši mergaitė labai patiko vienos jaunimo organizacijos vietos skyriaus vadui Br. Kavoliūnui. Tačiau nežiūrint gražios vado uniformos, mergaitės jis nesužavėjo ir ta į jo meilikavimąsi žiūrėjo labai šaltai.

Vieną gražią dieną Saldutiškio seniūnas Žalalytei atnešė visai netikėtą ir nelauktą šaukimą atvykti į Utenos apylinkės teismą, nes bus sprendžiama byla, kurioj ji kaž kuo kaltinama.

Po kelių dienų ją sutikęs Kavoliūnas pranešė, kad ir jis gavęs šaukimą būti jos byloj liūdininku.

Atėjus šaukime nurodytai dienai, "kaltinamoji" nuvažiuoja į Uteną. Čia tuojau ją sutinka Kavoliūnas ir praneša, kad ji pavėlavusi ir dėlto byla atidėta.

Po kiek laiko ji vėl gauna pakartotiną šaukimą į teismą ir vėl važiuoja į Uteną. Čia ją sutinka "liūdininkas" Kavoliūnas ir taip pat pareiškia, kad susirgus priešingos pusė advokatui byla dar kartą atidėta. Jis buvęs teisme ir viską sužinojęs.

Reikia pažymėti, kad provincijoj įvairios bylos duoda progos žmonėms susitikti, pasikalbėti, na ir kur nors užėjus užkąsti ir tt.

Praėjus porai savaičių seniūnas vėl atneša žalalytei šaukimą į teismą. Šį kartą šaukime prirašyta, kad "atvykimas būtinas." Mat, kaip pasakoja, "kaltinamoji" "liudininkai" antrą kartą atvykusi į teismą buvo pasakiusi, kad ji daugiau į šią bylą nebevažiuos.

Gavusi tokį griežtą šaukimą Ž-tė išsigąsta ir vėl važiuoja į Uteną. Čia vėl jos geradaris ją sutinka ir parejškia, kad ir šį kartą ji pavėlavusi, o sekantį kartą ją į teismą varyte atvarys policija.

Nusigandusi mergaitė su šaukimu rankose atėjna į apylinkės teismo raštinę, bet sekretorius, pervertęs visas bylas, jos bylos nesuranda. Paskui pastebi, kad šaukime parašas suklastuotas. Šaukimą perduoda policijai, kuri išaiškina, kad seniūnui šaukimus į teismą įteikdavo Kavoliūnas, prašydamas nesakyti, kas jam juos davęs.

Utenos ir Kauno kaligrafijos ekspertai nustatė, kad šaukime prierašas "atvykimas būtinas" padarytas Kavoliūno ranka.

Pasirodė, kad teismo šaukimų blankai tuo metu buvo laikomi teismo raštinės prieškambary, nerakintoj spintoj. Tokiu būdu Kavoliūnas juos labai lengvai galėjo "įsigyti."

Pasirodė, kad Kavoliūnas šaukimus ž-tei siuntinėjo norėdamas su ja dažniau susitikti.

Viso to rezultate atsirado tikra byla, tik su pakeistom rolėm: "liūdininkas" virto kaltinamuoju, o "kaltinamoji" liūdininke. Ne per seniai Panevėžio apyg. teismo sesija Utenoj, Br. Kavoliūną nubaudė 1 mėn. kalėti.

("L. Ž.")

VILKAVIŠKIS

Žydo—Tai Biznis, Kataliko—Tai Kultūra

Nuo spalių 18 d. nesenai užbaigtoj parapijos salėj atidarytas kino teatras "Giedra." Sako, jo atidarymas net bažnyčioj buvo reklamuojamas, gal būt dėl to, jog jis kunigų rankose.

Buvo kalbama, jog šiame kino teatre bus rodomos tik katalikiškos ir kultūrinės filmos. Bet, matyt, vienaip kalbama, kitaip daroma: demonstruojamos eilinės filmos, kaip ir kituose kinuose. Skaruotos moterėlės, pamačiusios rodomą apnuogintą moterį, dairosi po salę, ar nepamatys kur kokio kunigėlio, o jų pražiūrėtose akyse spinkso didelis klausimo ženklas. Argi kultūra lygi bizniui? Deja, tokia matematika ne visiems suprantama.

Keista, kad vienas kito teatras turėjo užsidaryti dėl to, kad jis buvo per arti bažnyčios. Šis naujasis kinas dar arčiau bažnyčios, bet juk jis ne žydo, ne eretiko, o "mūsų pačių rankose."

Degė

Spalių 30 d. apie 21 v. Vokiškėlių kaime Jakubausko ūkyj kilo gaisras, kuris sunaikino kluoną su javais ir tvartus su pašarais. Trobesiai neapdrausti. Dėl stokos vandens su ugnimi kovoti buvo labai sunku, bet vistik subėgusių kaimynų ir miestiečių dėka pavyko išgelbėti namą ir klėtį.

Nors tas ūkis tik 1½ km. nuo Vilkaviškio, bet ugniagesiai kažkodėl neatvyko. Kartais jie vyksta net į kitą apskritį.

Gaisro priežastis neišaiškinta. Manoma, bus praeinančių vakaruškininkų darbas.

Klausimai ir Atsakymai

Pereitą penktadienį kalbėdamas Brooklyno mitinge Mchelsonas sakė, kad pirmutiniai žmonės buvo francūzai, kurie nuvertė monarchijos viešpatavimą, nuėmė galvą karaliui, įkūrė demokratinę respubliką ir amžinai palaidojo "dievišką karalių teisę." Ar tas tiesa? Jei aš neklystu, tai Amerikos revoliucija įvyko pirmą Francijos revoliucijos. Paaiškinkite.

Kriaučius.

Atsakymas:

Paprasti žmonės mano, kad Francijos liaudis buvo pirmutinė pravesti buržuazinę revoliuciją ir sukurti demokratinę respubliką bei sudaužyti "dievišką karalių teisę". Ištiesų gi pirmutiniai buvo amerikonai. Juk Amerikos revoliucija prasidėjo 1776 metais. Ji nušlavė Anglijos monarchijos viešpatavimą, paskelbė visų žmonių lygybę ir įkūrė buržuazinę demokratinę respubliką vardu Jungtinės Valstijos. Gi Francijos liaudis sukilo ir sudaužė Paryžiaus Bastiliją tiktai liepos 14, 1789 metų, o tiktai rugpjūčio 10, 1792 ji sukilo antru kartu ir nuvertė monarchiją, o sausio 21, 1793 metų, nukirto galvą karaliui Louis XVI.

Apie Amerikos revoliucijos įtaką į Francijos ir kitų europinių šalių žmones medžiagos galite rasti tik išleistoje Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos knygoje **"Kelias Į Naują Gyvenimą"**, skyriuje VI.

DARBININKŲ SVEIKATA

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
530 Summer Ave. Newark, N. J.
Tel.: Humboldt 2—7964

Viduriai Nepaslankūs

Drauge gydytojau, malonėkite man duoti atsakymą per "Laisvę" apie mano ligą. Aš esu mergina 22 metų amžiaus, vidutinio ūgio, 118 svarų. Liga mano tokia. Kaip sergu mėnesinėmis, tai taipgi mano skilvis gerai nemala. Turiu imti kaip ką nors dėl vidurių valymo. Valgau daržovių, rodos, nemažai, užsilaikau gerai, miegu daug, nesunkiai dirbu, nieks man taip neskauda.

Malonėkite man patarti, kas man daryt, kaip gydytis, už ką tariu daug kartų ačiu iš kalno.

Atsakymas

Tai jums, drauge, nėra kokia ten bloga liga. Ot tik sau vidurių nepaslankumas laike mėnesinių. Jau taip yra moters organizme, kad mėnesinės kiek paveikia vidurius, nervus, liaukas. Laike mėnesinių įvyksta keletas pasikeitimų žarnų raumenų veikime. Tūloms moterims per mėnesines viduriai esti liuosesni, o kitoms — atbulai, tingesni.

Čia nieko tokio labai rimto nėra. Tuo labiau, kad jūs, matyt, sau užsilaikot gana **higieniškai.** Beje, neimkite nieko, jokių vaistų viduriams liuosuoti laike mėnesinių arba taip kada. Liuosuojamieji vaistai vidurių niekad nepataiso, bet da labiau sudarko, nusilpnina. Tai jūs daugiau **jokių viduriams valyti vaistų nebeimkite.**

Kai viduriai esti aptingę, gerkite dažniau **naminio limonado:** citrinos sunkos į vandenį, užsaldytą su ruduoju cukrum arba **Grandma's molasses,** arba ir medum. Valgykite po gerą saują džiovintų slyvų, nevirtų, stačiai iš dėžutės. Kopūstai, ypač žyduoliai kopūstai — **kalifijorai** padeda viduriams išsijudinti.

Jeigu viso to neužtektų, ir viduriai vil dėlto nepasiduoda, tai gaukite paprastų **sėmenų,** grūdelių, nemaltų **(flaxseed).** Į stiklą šilto vandens įmaišykite bent 3 valgomus šaukštus sėmenų — ir tegul kiek pamirksta, keletą minučių. Paskui imkite ir sau gražiai išgėrkite visą muziką, — nekramtykite, sėmenis čielus, kaip žąsiukas, nurykite. Sėmenys turi savyje glitumo ir slidumo. Jie sau slidžiai per visą centrifugą pereina, išvalo, iššluoja žarnas, be draskymo, be erzinimo, be nieko.

Sėmenis galėtute imti, gult eidama. Kartais viduriai esti taip jau nepaslankūs, užsivėlę, kad reikia sėmenų imti ir vakarais ir rytais, tūlą laiką. Sėmenys — tai ne vaistai, žarnų nedrasko, o tik joms priduoda daugiau slidumo.

Jeigu kokia, būtų ir jums ne pro šalį imti džiovintų bravoro mielių ir gerti po lašą **iodo tinktūros,** su pienu, bent trejetą kartų kas savaitę.

Demokratija, Fašizmas ir Karas

Prezidentas Rooseveltas kalbėdamas Chicagoj apie karo pavojų, tarpe kitko, sakė: "Taiką, laisvę ir saugumą devyni asdešimties procentų pasaulio gyventojų stato pavojun kiti 10 procentų, kurie grąsina suardyt tarptautinę tvarką ir teisę. Tikrai 90 procentų tų, kurie nori gyventi taikoj, pagal įstatymus ir pagal dorovės dėsnius, beveik visur priimtus per ištisus šimtmečius, gali ir turi surasti kokį nors būdą įvykdyt savo valią."

Rooseveltas tą kalbėdamas turėjo mintyj Italiją, Vokietiją ir Japoniją, kurios sudaro tik 10% pasaulio gyventojų, bet visą pasaulį stumia į karą. Rooseveltas reikalavo, kad visos šalys, mylinčios taiką, veiktų bendrai prieš karo provokatorius.

Apie mėnesis laiko prieš tai, Tautų Lygoj kalbėjo Sovietų Sąjungos užsienio komisaras Litvinovas, kuris, tarpe kitko, sakė:

"Agresijos (užpuolimai) teorijoj ir praktikoj ne tiktai neišnyko, o, priešingai, dar daugiau pakėlė galvą, dar niekšiškiau rodo savo bjaurų veidą ir kartojasi vis žiauresnėj formoj." Jis sakė, kad Ispanija ir Chinija "puolamos užsienio karinių jėgų—sauszemio, jūrų ir oro. Prekybos laivai, kaip ir karo, atskirų šalių yra užpuolikų atakuojami. Svarbiausi jūrų keliai pasidarė pavojingi, nes veikia povandeniniai ir oro piratai."

Litvinovas sakė, kad taiką mylinčios šalys veikiančios bendrai galėtų be didelio vargo suvaldyti karo agresorius, tik bėda, kad pas taikos šalininkus nėra vienybės.

Turtai ir Karo Jėgos

Pasaulio taiką ardo Italijos, Vokietijos ir Japonijos fašistai. Šios šalys su savo kolonijomis visos trys užima apie 1,500,000 keturkampių mylių žemės plotą (neįskaitant Mandžurijos ir Ethiopijos) ir sudaro iki 220,000,000 gyventojų: turi po ginklu apie 2,200,000 vyrų; jų laivynai sudaro arti 2,000,000 tonų įtalpą ir turi apie 12,000 karo lėktuvų.

Tai didelė jėga. Bet jeigu ją lyginti su demokratinių šalių jėgomis, tai ji bus kur kas mažesnė. Paimkime tik Angliją Franciją, Sovietų Sąjungą ir Jungtines Valstijas. Šios keturios šalys užima apie 30,000,000 keturkampių mylių plotą; turi per 800,000,000 gyventojų; jų pastovi armija siekia apie 2,800,000 kareivių; karo laivynai sudaro apie 3,-000,000 tonų įtalpos ir turi per 16,000 lėktuvų. Prie to, jos gautų paramą iš daugelio mažesnių šalių, kurių tautinei laisvei karas sudaro pavojų. Reikia įskaityti ir tas šalis, kurias fašistai jau užpuolė, kaip Chiniia ir Ispaniją. Čia tuojaus matysime milžinišką jėgų persvarą taikos pusėj.

Tai Kodėl Agresoriams Sekasi?

Fašistams sekasi todėl, kad nevisi taikos šalininkai tokiais yra. Italija užpuolė Ethiopiją ir tas sudarė pavojų Anglijai. Anglija buvo pasirengus kirsti Italijai smūgį, bet tam prieštaravo Francija. Italija ir Vokietija veda karą prieš Ispanijos liaudį. Čia mes matome begalinį Francijos svyrávimą, o Anglijos tiesioginį fašistams pataikavimą. Japonija užpuolė Chinijos liaudį. Čia mes nematome iš demokratų bent kokios Chinijos liaudžiai pagelbos. Francija ir Anglija ne tik negelbėja užpultoms šalims, bet net kliudo Sovietų Sąjungos pagelbai.

Fašistams, užpuolikams sekasi todėl, kad tarpe demokratijos ir tų, kurie save vadina demokratais, **susitarimo nėra.** Jų tarpe viešpatauja palaidumas. Tuli, kaip p. Grigaitis, tą vadina "rimtumu", būk demokratinės šalys esančios labai galingos, todėl jos su "piemenimis" (fašistais) nenorinčios užsiimt. Bet kada jau pritruks kantrybės, tai "atsakančiai droš per fašistinę buožę."

Ar Agresoriai Tvirtėja?

Mes žinome, kad demokratinės šalys yra nepalyginamai didesnės už fašistines, turi daug daugiau gyventojų, yra turtingesnės, galingesnės industriniai ir kariniai. Tas taip. Fašistų šalys neturi užtektinai metalų, be kurių negalima didelį karą vesti. Fašistų šalys neturi ar veik neturi aliejaus, be kurio nei tankai neis, nei lėktuvai skris, nei automobiliniai sunkvežimiai, nei kitos mašinos važiuos. Taip svarbią medžiagą jos priverstos įsivežti iš kitur. Pas taikos šalininkus ir pinigų yra keleriopai daugiau. Vien Jungtinės Valstijos turi per 10 bilionų dolerių aukso rezerve; Sovietų Sąjunga tik 1935 metais pasigamino 744,000,-000 dolerių vertės aukso ir ta gamyba auga. Italijos, Vokietijos ir Japonijos aukso rezervas visai mažas. Jų pinigų vertė puola žemyn. Fašistų šalyse auga gyventojų tarpe nepasitenkinimas didinamais taksais. Fašistinių šalių ekonominė padėtis silpna. Bet ar per kelis pastaruosius metus fašistinės šalys silpnėjo, ar stiprėjo?

Fašistų Jėgos Stiprėja

Japonijos imperialistai 1931 metais užpuolė Mandžuriją. Jos pavergimas kainavo jiems gyvasčių ir daug pinigų. Bet jie ten įsteigė savo padarą **Manchukuo,** kuris dabar stengiasi iš gyventojų iščiulpti syvus, kad atmokėjus Japonijos imperialistams. Gi karo srityj Manchukuo jau yra Japonijai pagelba, jos armija puola chinus ir stovi prieš Sovietų Sąjungą. Japonijos įsigalėjimas Mandžurijoje suteikė jai tulų karo medžiagų. Tautų Lygos ir kitų nusileidimas Japonijai buvo padrąsinimu Italijos fašistų užpuolimui ant Ethiopijos.

Italijos fašistai pavergė Ethiopiją. Tas jiems atsiėjo nemažai gyvasčių ir karo ginklų. Italijos pinigai jau keturis kartus pigesni, kaip jie buvo prieš to karo pradžią. Ethiopijoj karas dar nesibaigė, žmonės kyla, fašistai juos slopina. Bet ar tas nedavė Italijos fašistams spėkų? Taip, davė. Jie išbandė karo ginklus ir žmones karo liepsnoj. Jie geriau prisirengė didesniam karui. Jie pavergė kraštą, kuris siūlo jiems daug medžiagų. Jie pakėlė patriotinį ūpą tarpe apviltų žmonių. Jie išbandė tarptautinę politiką ir perstikrino, kad ji nemoka solidariai veikti prieš agresorių. Jie išbandė ir Angliją, kuri "nemoka" ginti savo "gyvenimo kelius."

Taikos šalininkų nusileidimas Italijai Ethiopijos reikale buvo padrąsinimas Italijos ir Vokietijos karui prieš Ispanijos liaudį. Italijos ir Vokietijos fašistai bjauriai laužo tarptautines teises. Jie degina Ispanijos miestus, bombarduoja prieplaukas, žudo žmones, skandina jos ir kitų šalių laivus, priveisė piratų submarinų ir lėktuvų. Taikos šalininkai agresorių nesuvaldo.

Tas vėl paakstina Japonijos imperialistus naujam užpuolimui ant Chinijos.

Vokietijos Fašistų Žygiai

Arba paimkime Vokietijos fašistus. Jie atsisakė pildyti Versalio sutartį. Ir kas atsitiko? Kitos šalys, pirmoj vietoj Anglija, Francija ir Jungtinės Valstijos leido fašistams sutrempti jų bendrai pasirašytą sutartį.

Vokietijai buvo uždrausta budavoti didelį karo laivyną ir submarinus. Fašistai ant to nusispjovė. Dabar Vokietijos fašistai jau turi pusėtinai tvirtą jūrų karo laivyną ir vis jį dar didina. Jie prisibudavojo apie 40 submarinų ir daugiau jų budavoja. Tai ar dabar silpnesni Vokietijos fašistai ant jūrų, kaip jie buvo 1933 metais? Priešingai, jie kelis kartus galingesni ir bendrai su Italija ir Japonija jau sudaro Anglijai ant jūrų pavojų.

Vokietijai buvo uždrausta budavoti dideles kanuoles, tankus ir kitus ginklus. Dabar fašistai dieną ir naktį juos gaminasi. Jie turi galingą artileriją ir daug tankų. Ar jie dabar silpnesni šioj srityj? Priešingai!

Vokietijai buvo uždrausta budavoti karo lėktuvus. Fašistai ir tą punktą sulaužė. Jie dabar turi apie 4,-000 karo lėktuvų. Jų lėktuvai jau ir Anglijai sudaro pavojų. Ar fašistai dabar silpnesni ore? Priešingai!

Taip ir daugelyje kitų punktų. Fašistai įvedė armiją į Rheine upės pakraštį, pradėjo budavoti fortus, kad sudarius Francijai pavojų. Ar jie buvo sudrausti? Nieko panašaus! Ar dabar nėra jie ten tvirtesni? Taip.

Karo Epidemija Auga

Čia mes suminėjome tik kelis pastarųjų metų faktus. Ką jie rodo, ar agresoriai silpnėja ar stiprėja, kada jiems taikos šalininkai nuolaidauja? Aiškiai, stiprėja. Pataikavimas agresoriams nemažina karo pavojaus. Net Rooseveltas sako, kad tą karo **"epidemija tarptautinio kriminalizmo skleidžiasi."** Kad epidemija negalėtų toliau skleistis, tai taikos šalininkai turi bendrai prieš agresorius veikti. Tas dar nereiškia, kad tai jau būtų pasaulinis karas. Agresoriai pamatę galingą ir vieningą jėgą turėtų nusileisti. O jeigu nenusileistų, tai dabar karas būtų lengvesnis, negu leidimas agresoriam kitus kraštus pavergti ir įsigalėti. Net Rooseveltas sako: "Karas yra užkrečiama liga, vis tiek ar jis būtų paskelbtas ar nepaskelbtas. Jis gali savo sūkurin įtraukti šalis ir tautas, toli esančias nuo scenos, kur įvyksta pradiniai susikirtimai."

Reiškia, karo išvengti negalima, nei Amerikai, nei Francijai, nei kitai šaliai, jeigu jis kitur pradėtas. Dabar tokius karus, kaip Ispanijos ir Chinijos ilgam laikui sunku lokalizuoti, nes jie, kaip kokia liepsna, greitai persimeta į kitus kraštus. Labai teisingai jau kelis metai laiko atgal Amerikos Komunistų Partijos Centro Komiteto sekretorius drg. Earl Browder pareiškė: **"Apsaugokime Ameriką nuo karo, neleisdami karo į pasaulį!"** O jeigu jau karas liepsnoja Ispanijoj ir Chinijoj, tai reikia daryti viską, kad ten fašistus sumušus, kad ten jie pralaimėtų. Tik taip galima neleisti karui toliau plėstis. Tik taip galima fašistams priartinti galą. Kas laukia, kada fašistai patys sušvelnės, arba savaimi išnyks, tas labai klysta ir kitus klaidina.

D. M. Šolomskas.

Baltimore, Md.

Reikale 218 Lietuvių Skyriaus Rinkimų

Gruodžio 1 d. susirinkime buvo nominuota valdyba ir kiti delegatai 1838 metams. Priėmė nominacijas beveik visi buvusieji. Darinkta 11-ka į Joint Board ir 13-ka į Executive Board, kurie bus ant balo-to.

Gruodžio 15 d. susirinkime bus balsavimai. Gavę didžiuma balsų, liks kandidatais 1938 metams — 10 į Joint Board ir 12 į Executive Board.

Mes žinom, kokią turėjom valdybą ir delegatus. Taipgi gerai žinom, kurie keno reikalus gynė ir kam tarnavo. Todėl nepamirškim 15 gruodžio susirinkimo. Gavę balotus, žinokime už kuriuos kandidatus kryželį padėti. Balsuokime daugiausiai už naujus, o ypač už progresyvius. Svarbiausia yra tai pirmininkas. Vienas kandidatas yra progresyvis, o apie antrą, dabartinį, neaiškinsiu, nes daugeliui žinoma, kokios pakraipos žmogus. Darbininkų gerovė priklauso nuo gerų viršininkų. Unijos susirinkimų tvarka — nuo pirmininko ir kitų delegatų. Todėl, mūs priderystė balsuot už tuos kandidatus, kurie kovoja už darbininkų reikalus.

Dar karta sakau, balsuokim už naujus kandidatus, nes nauja šluota, visada geriau šluoja. Gal pasiseks išsluoti visas fašistuojančias šiukšles iš darbininkų tarpo, kurios praeityj trukdė mūsų veikimą dėl darbininkų labo.

K. Mikolaitis.

Montello, Mass.

Prakalbos su Koncertu

Gruodžio 3 d. antru kartu čia kalbėjo draugė J. Bondžinskaitė, lietuvių ir rusų kalbomis. Prakalbas surengė Lietuvių Komunistų Frakcija, Lietuvių Tautiško Namo Svetainėje. Pradedant prakalbas ir pertraukoj, koncertinę dalį išpildė Genovaitė Zmuidinavičiūtė, sudainuodama solo šešias daineles, be atlyginimo. Akompanavo Mrs. Masson. Abi — iš Bridgewater, Mass.

Paklausyti draugės J. Bondžinskaitės prakalbų ir koncerto, publikos susirinko apie trys šimtai. Kalbėtoja pasakė abiem kalbom po gerą prakalbą. Apie Sovietų Sąjungos konstituciją ir rinkimų tvarką, apie dailę, judamus paveikslus, ir meną. Nemažai padarė agitacijos už vienybę, ginti demokratiją, ragindama stoti į klesų kovos organizacijas ir Komunistų Partiją. Abiem kalbom atsakė į klausimus.

Kaip koncertu, taip ir prakalbomis susirinkus publika likosi patenkinta.

Aukų surinkta $9.68. Aukavusių vardai: M. Gutauskienė $1.00; K. Sireikienė, St. Zmuidinavich, po 50 centų; S. Vainauskas, P. Pukelis, G. Zmuidinavičiutė, A. Nep, M. Budrikis, po 25 centus.

Šeštadienio vakare, gruodžio 4, toj pačioj svet. atsibuvo koncertas su šokiais ir užkandžiais. Surengė I. W. O. rusų skyrius. Buvo užkviesta draugė J. Bondžinskaitė pasakyti prakalbą rusų kalba, bet kad didesnė pusė publikos buvo lietuviai, tai kalbėjo lietuviškai. Koncerte dalyvavo draugė G. Zmuidinavičiutė, sudainuodama kelias daineles solo. Judviejų pasirodymą 4 šimtai publikos sveikino rankų plojimu.

Reikia pažymėti, kad laike maršruto po Naująją Angliją, draugė J. Bondžinskaitė nakvynę ir užlaikymą per kelias naktis Montelloj gavo pas draugus Pukelius, kurie užlaiko valg. daiktų krautuvę, 57 Vine St. Taipgi buvo apsistojus pas draugus Zmuidzinavičius, Bridgewater, Mass., kurių vaikai užlaiko valgomų daiktų krautuvę ant Plymouth St.

Kaip kalbėtojai, taip ir prakalbų rengėjams, tas daug pagelbėjo. Minėtų biznierių darbininkiška publika turėtų nepamiršti.

"Laisvėj" buo rašyta, kad čion didelė bedarbė. Shoešapių bosai sustabdė fabrikus, nukapojo darbininkam algas 5 ir 10 nuošimtį, bet darbų vistiek nėra. E. E. Taylor Shoe Co. pareikalavo, kad darbininkai nusimuštų algas net 30 nuošimtį. Su tuo darbininkai nesutiko. Kompanija išsikraustė į Augusta, Maine. Neteko darbo apie 4 šimtai darbininkų, tarpe kurių yra nemažas skaičius lietuvių.

Šalna.

Skaitytojų Balsai

APIE REIKALAVIMUS

Mes tankiai matome "Laisvėje" rašant redakcijos svarbias politines žinias ir šaukiant protestuot bei siųst tam tikroms įstaigoms protestus, reikalavimus, kad būt paliuosuota ar tai draugai-veikėjai, ar grupės jų.

Pavyzdžiui, kad ir dabar, atsidarius specialei Kongreso sesijai ir pateikus prezidentui kelis geresnius sumanymus, kad jie būtų kongreso pravesti gyvenime, dėl darbininkų naudos. Reakciniai elementai kongrese išstoja griežtai prieš bent kokį tinkamesnį darbininkams pagerinimą.

Čia jau reikia darbo minioms veikt, siųst savo miestų, valstijų kongresmanams ir senatoriams protestus ir reikalavimus, kad jie skaitytųsi su savo rinkikais.

Dabar klausimas, kas tuos reikalavimus-rezoliucijas gali tinkamai suformuluoti ar parašyt? Mano supratimu, turėtų atlikti šitą darbą Kom. Partija ar ir "L." redakcija. Atspausdint rezoliucijų ar atviručių tais klausimais ir greit pasiųst į kolonijas. Tada mes darbą užbaigtume.

G. Albinas.

Norwood, Mass.

Drg. J. Bondžinskaitės Atsilankymas į Mūsų Koloniją.

Draugė Bondžinskaitė čia pasakė gerą prakalbą ir turėjom draugišką pasitarimą, kuriame Bondžinskaitė suteikė įdomių žinių iš Lietuvos Komunistų Partijos veikimo ir apie Sovietų Sąjungos Lietuvių Komunistų veikimą, ir kaip atsineša į amerikiečių veikimą, ir tt. Po draugės Bondžinskaitės pranešimo, tęsėsi klausimai, į kuriuos aiškiai kalbėtoja atsakinėjo. Vienas draugas įstojo į Komunistų Partiją. Visi draugai, Bondžinskaitės atsilankymu pasitenkinę. Už tai strazdiniai sklokučiai nepasitenkinę ir per Strazdo "N. G." bando visaip niekinti. Bet, kada Bondžinskaitė kalbėjo ir po prakalbai buvo leidžiama statyti klausimai, tai tie smarkuoliai, rodos, liežuvių netekę, tylėjo.

Senis Grigaitis "Progresuoja."

Čia kalbėjo ir senis Grigaitis "Naujienų" redaktorius iš Chicagos. Jis per 20-metų skelbęs, kad Sovietai neišsilaikys, dabar jau pripažįsta, kad Sovietų Sąjunga yra stipri, tik labai pyksta, kodėl viena Sovietų Sąjunga nestoja į atvirą karą ir nesumuša fašistų.

Grigaitis yra didelis darkytojas marksizmo, o gal tas reiškia, kad senis nebenuvokia ką kalba. Abelnai iš Grigaičio kalbos atrodo, kad jis gina kapitalizmą, prieš darbininkų klasę. Apie vienybę su sklokos likučiais, nesakė nė žodelio, bet pasikalbėjime pas Naujokaičius, pasakęs: "Jei nori skloka vienytis, tai tegul ateina visi, ar pavieniais, mes priimsim, bet "N. G." už socialistų organą mes neimsim." Vadinas, "Naująją Gadynę" turės likviduoti. Panašiai amerikoniški trockistai buvo priimti laikinai į Amerikos Socialistų Partiją, o dabar jau "išmufino." Kaip ilgai bus laikoma lietuviška skloka pas lietuvius socialistus, tai ateitis parodys.

Žvalgas.

Kearny, N. J.

Gruodžio 3 d. pasimirė Tekla Atkočiūnas, 50 metų amžiaus. Gyveno po num. 9 Windsor St., Kearny, N. J. Palaidota gruodžio 7 d., 1937 m., Holy Cross kapinėse.

Laidotuvėmis rūpinosi graborius Bernard Shawkonis.

Koresp.

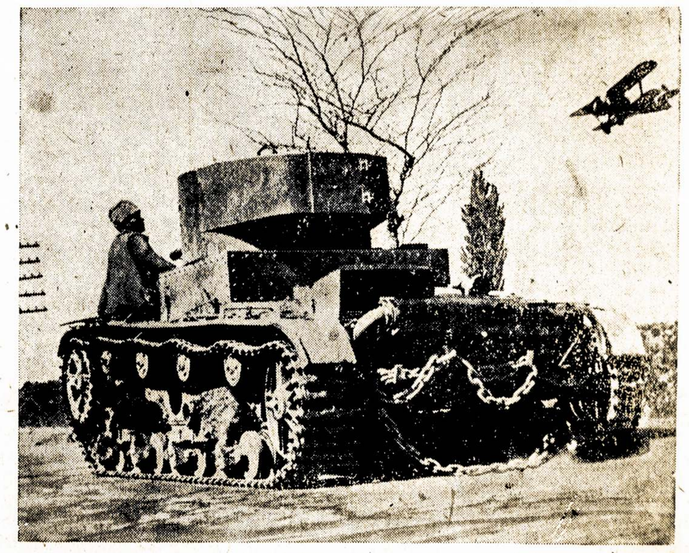

Liaudiečių tanka važiuoja į karo frontą, tuo tarpu fašistų orlaivis viršuje lekioja. Šis paveikslas nuimtas Madrido fronte.

SOVIETŲ SĄJUNGOJ

Čuknovski ant Rudolf Salos

Lapkričio 19 dieną garsus Sovietų lakūnas Čuknovski pasiekė Rudolf salą. Jis ir dar kiti trys milžiniški lėktuvai nuskrido ten, kad jieškojus Levanevskio ir jo draugų, kurie ledynuose kur tai yra dingę nuo 13 d. rugpjūčio.

Ir Papaninas Kandidatas

Renkant Sovietų Sąjungoj atstovus į Aukščiausią Sovietą, Petrozavodsko piliečiai išstatė savo kandidatu J. D. Papaniną, kuris dabar su kitais trimis moksliininkais gyvena Šiaurių Poliaus stotyj.

Sugavo Šalies Priešą

Baku mieste milicininkas F. F. Rževski nužiūrėjo vieną moterį su keistu elgėsiu besinešant valizą. Jis ją sulaikė. Moteris tuojaus pasiūlė didelį jam kyšį, bet milicininkas atsisakė. Milicijos punkte surado jos valizoj tris didelius revolverius ir daug kulkų. Kol kas ji dar nesako savo vardą.

Vienos Dienos Gamyba

Sovietų šalis kasdien vis daugiau pasigamina metalo ir trokų. Štai lapkričio 18 dieną pasidarė 660 automobilių sunkvežimių. Pamąstykite, kiek tai bus per metus padaryta sunkvežimių, jeigu po tiek kasdien padarys? Tai bus apie 240,000!

Tą pat dieną padarė 41,400 tonų čigūno; 52,500 tonų plieno ir 34,100 tonų roliuoto metalo.

Leningrade 29,000 Lempų

Leningrade, kaip ir kituose Sovietų miestuose, vis daugiau ir daugiau gatves apšviečia elektros šviesa. Šiemet Leningrade jau elektrikinių lempų yra 29,-000.

Naujas Judis "Baltijcy"

Sovietų šalyj pagaminta naujas kalbinis judis "Baltijcy," kuris vaizduoja didvyrišką kovą Baltijos Jūrų raudonų jūreivių 1919 metais prieš generolo Judeničiaus gaujas.

Judis "Baltuoja Burė Vienoji"

Sovietai pagamino naują veikalą judį vardu "Belejet Parus Edinokyj"—"Baltuoja Burė Vienoji." Jis suloštas pagal garsų V. Katajevo veikalą tuom pat vardu. Judis vaizduoja Rusijos vaikų didvyriškus žygius 1905 metų revoliucijos laiku.

Aplinkui Pasaulį

Sovietų Mokslo Akademijos specialė ekspedicija suruošta ištyrimui gamtos veiksmų ekvatoriaus (žemės vidaus) juostoj. Ekspedicija išplaukė iš Odesos Sovietų laivu. Dabar ji randasi Tolimuose Rytuose prie Kamčatkos. Tęs savo kelionę į Pietų Ameriką ir toliau aplinkui pasaulį. Kur negali vykti laivu, tai dalis mokslininkų vyksta sausžemiu.

Žibalo Ryna po Volga

Prie Astrachaniaus pradėta darbai, kad iš kairės úpės pusės pravedus po Volga žibalo perleidimo ryną į dešinę pusę. Ryna turės 13 kilometrų ilgio. Manoma darbas baigti iki 1 d. rugsėjo, 1938 metų. Rynos pravedimas turės didelės svarbos, nes tada nereikės laivais žibalą gabenti iš kairės upės pusės į dešinę, bet bus galima perleisti ryna.

Veikalas "Ant Nevos Krašto"

Sovietų šalyj vaidinamas naujas veikalas "Ant Nevos Krašto." Jis vaizduoja Leningradą pradedant caro nuvertimu ir baigiantis Sovietų revoliucija, 1917 metais. Režisoriauja K. Choklov. Vaidina Mažasis Teatras.

Skaitytojų Balsai

PA. SENATORIUS JOSEPH P. DANDO

Branch Township, Pa.

Ši vieta randasi prie Minersvillės su jos Centru Llewellyn. Miestukas lošia svarbią politinę rolę. Į jį sueina viso apskričio ukėsai (piliečiai) per rinkimus, šalies valdybą rinkti slaptu balsavimu. Čia yra pradinė mokykla, taip pat ir aukštoji (High School) ir iš visos apylinkės busais suveža vaikus mokytis.

Praeityj šitas miestukas buvo republikonais užgyventas daugiausia iš paėjimo tautybės,—vokiečių, prisilaikančių protestonų religijos. Kitų tautybių, kaip airių, lietuvių, lenkų ir slovakų, rusinų, beveik visai nebuvo; šio miestuko gyventojų tas patriotinis - tautinis nusistatymas neužleido kitataučių apsigyventi tarp jų. Jeigu kur radosi kokis pakraštyj miestuko, kokioj apleistoj lūšnoj lietuvis ar slaviško paėjimo gyventojas, tai ir tas daugiau pasislėpęs gyveno neišsiduodamas, kás jis tokis yra, kokios tautos. Tik netoli nuo miestuko buvo anglių kasyklos Silverton ir prie jų buvo pristatyta kompanijos stubų —geriau tiktų pavadinti šėtromis. Kada reikėjo darbininkų prie tų kasyklų, tai kompanija leido apsigyventi tose stubose visokių tautų darbininkams, nes jai reikėjo visokių darbininkų, kaip suaugusių, taip ir vaikų. Pastarųjų išvalymui atmatų iš anglies, nes tuo laiku dar nebuvo įtaisyta mašinerijos valymui anglies. Vaikučiai, kuriems buvo vieta mokykloj, su pirštukais turėdavo išrinkti akmenis už labai mažą atlyginimą. Tai tų naujų gyventojų kompanijos stubose tėvai ir vaikai turėjo dirbti prie tų kasyklų. Jiem kitose kasyklose pasijieškoti geresnio darbo, su geresnėmis išlygomis, buvo uždrausta. Jeigu kuris nueis kitur dirbti, tai tokį darbininką nelaikė kompanijos stuboje. Tad čia visi tie gyventojai beveik ir susidėjo iš slaviškų tautų, kurios tame laike buvo laikomos labai pažeminto vertėj. Labai retenybėj užklysdavo ir kokis lietuvis tarpe jų apsigyventi. Tai buvo laikais prez. Grov. Clevelando administracijos 1893-4 m., kada ateiviai šiame ruožte nelošė svarbios rolės nei progresyviai nei politiniai niekas su jais nesiskaitė.

Pradžia Politinės Lietuvių Reikšmės

Su 1903-4 m. prie Minersvillės farmas išrėžė į lotus ir pardavinėjo naujiems emigrantams, persikeliantiems iš Shenandoah ir kitų miestukų dėl apsigyvenimo Minersvillėj. Greitai juos išpirko ir užstatė stubomis visą farmą beveik vien lietuviai. Bet kada ta žemė ne visa buvo miesto ribose, todėl ne visi tie gyventojai ir skaitėsi prie Minersvillės, nors miestas kruvoj sustatytas. Tad beveik pusę tų gyventojų atėmė Townshipis prie savęs. Suregistravus pasirodė, kad žymiai padidėjo skaičius balsuotojų iš lietuvių. Jie ten mokėjo taksas ir vaikai turėjo eiti į Llewellyn mokyklą.

Politikieriams buvo svarbu į katrą partiją pagauti balsus naujų gyventojų — republikonams ar demokratams? — Nuo čia ir pradėta skaitytis kaip su žmonėmis, kaip su piliečiais.

Lietuviams tam laike nebuvo ganėtinai suprantama politikos svarba ir ton pusėn pakrypo, kurios pusės kandidatas mandagesnis žmogus, tinkamiau juos įvertino; tam atidavė savo balsą. Tarpe lietuvių daugiausia turėjo įtekmės Joseph P. Dando, nes jis visuomet nebuvo pasipūtęs, buvo prieinamas, pasiklausus kokios rodos, davė patarimus; dalyvaudavo jų parengimuose, neatsinešė pažeminančiai, kaip į negeistinus ateivius, kaip kiti amerikonai kad darė. Todėl neužiūrint to, kad jis ir buvo republikonas, lietuviai stovėjo su juom, gelbėjo jį išrinkti į "School Board" (į mokyklos tarybos narius).

Ar Jis Buvo Tinkamas Užimti Tą Vietą?

Taip, jeigu imti viską bešališkai, jis rūpinosi labiausia mokiniais, kad juos patenkinti visomis žaislėmis, ką jaunuoliai labiausia myli ir kas naudinga sveikatos žvilgsniu. Gražiame pušyne ištaisė visus parankumus. Vasaros karščiuose, atostogų laiku jaunuoliai vaikučiai gražiai praleisdavo laiką.

Joseph P. Dando

Viena iš gražiausių vietų, kur turi visus parankumus mokiniai —Schuylkill paviete. Bet ne tik Llewellyn mokiniai naudojasi tais visais parankumais, privažiuoja ir iš kitų miestų jaunuolių praleist linksmai laiką ir veltui naudotis visais parankumais. Mokykloj palaiko mokytoją muzikos, ir sudaro beną iš jaunuolių abiejų lyčių. Taip pat iš aukštosios mokyklos mergaičių turi didelį chorą ir palaiko choro mokytoją. Tuo yra pilnai patenkinti vaikučių tėvai. Taip pat nedaro skirtumo tarp mokinių, ateivių vaikų ar amerikonų, kurie užbaigę šią mokyklą išėjo aukštesnius mokslus — mokytojų, tai juos priima už mokytojus, jeigu tik yra vieta. Su šituom jis įgijo pas darbininkus, ypatingai ateivius, pilną užsitikėjimą, kad jį remt balsais, kada jis stovi kandidatu sąraše į šalies valdininkus.

Joseph P. Dando Darbai

1936 m. jis gauna valdžios kokį darbą Harrisburge, čia gauna progą susieiti su aukštesniais politikieriais apkalbėti politinę padėtį, situaciją. Prieina prie išvados, norint arčiau susirišti su darbininkais, priseina likviduoti republikonų partiją, o pereit prie demokratų partijos. Prieš prezidentinius rinkimus, republikonų partija savo kandidatus statė į visas aukštąsias vietas, didžiausius reakcionierius, kad po išrinkimų gulti su visu žiaurumu ant darbininkų; atimant visas demokratines teises. Šitą gerai suprato J. P. Dando ir su permaina partijos sutiko; bet kaip bus su tais darbininkais, kurie jam būnant republikonu pasilaikė republikonų partijoj ir jį visuomet rėmė savo balsais? Ar jie nepamanys, kad toks netikėtas atsikeitimas paremtas tik ant asmeniško jieškojimo šiltos vietos? Kaip gi juos pertikrinti, dėl ko taip daroma? O pertikrinimas nėra taip lengvas.

Klausimas Aukštosios Mokyklos (High School)

Pasidauginus gyventojų skaičiui, žymiai pasidaugino ir mokinių. Senoji mokykla pasidarė netinkama. Viena, jau persena, reikėjo taisyti, o antra, permaža, mokiniai nesutelpa ir suliġ šiandienio mokslo, kokia turėtų būti, netinkama. Tad priseina ar naują statyti su visais moderniškais patogumais arba vaikus siųsti į kitų miestų mokyklą mokytis, kas atneš daug lėšų, prisieis gyventojams žymiai taksus pakelti. Tad šitą klausimą prisieina išrišti referendumu patiems gyventojams. Statyt mokyklą ar kitur vaikus siųst mokytis? Siųsti kitur, atneš daug lėšų—ir mokytojai netenka darbo, tad statyt mokyklą parankiau. Taip išsireiškė J. P. Dando. Bet jo priešai, reakcijiniai republikonai priešinosi netik naujos mokyklos statymui, bet dėjo pastangas, kad ir patį Dando prašalint iš "School Boardo."

Tad atostogų laike, Joseph P. Dando susišaukė mokytojas, paaiškino svarbą naujos mokyklos statymo, ir paprašė jų, kad pereitų per visus "Townshipio" gyventojus surinkti parašus, kurie nori naujos mokyklos. Ir paprašyti jų, kad sutiktų pereiti iš republikonų partijos prie demokratų, tuomet jis gaus iš valdžios pinigų dėl mokyklos pastatymo. Tą darbą atlikus pasekmės pasirodė geros. Tuomet Dando priėmė kandidatūrą ant demokratų tikieto į valstijos (State) Pennsylvania senatą.

Tą pamatę reakcionieriai republikonai baisiausiai įpyko, dėjo visas pastangas prieš rinkimus, kad pakenkti jo išrinkimui. Per spaudą garsino visokius apjuodinimus, kad tik suklaidinti darbinin. ir atitraukti nuo balsavimo už Dando. Bet tas viskas nieko nereiškė ir darbininkai didele didžiuma balsų jį išrinko.

Ar Darbininkai Laimėjo Jį Išrinkdami į Tą Įstaigą?

Taip, labai daug. Mes gavom žymų asmenį liaudies fronte kovai su reakciją, kovai su fašizmu už demokratines teises. Jis pasirašė kaipo komiteto narys iš mūs apylinkės Gelbėti Ispanijos Demokratiją ("North American Committee to Aid Spanish Democracy). Jis, kalbėdamas lapkričio 24 dieną, atidarymе naujos mokyklos, į prisirinkusią publikos pilną auditorium, pareiškė: "Aš noriu matyti, kad darbininkai būtų visi organizuoti ir kad jų gyvenimas būtų pilnai patenkintas iš jų darbo."

Jis kalbėjo į tuos žmones, kurie buvo sukviesti, dėl kurių vaikų mokinimo pastatyta moderniška mokykla ir, kad ji visiems lygiai priklauso. Pamatę jos visą išvaizdą, vidurį—visi buvo patenkinti.

Kitas dalykas tai jis nestovi ant kelio darbininkų organizacijoms, nei jų įsitikinimams, jam visi geri, progresyviai ir komunistai, gali savo idejas laisvai skleist. Ir pats nesididžiuoja savo autoritetu, visiems prieinamas ir visiems duoda rimtus patarimus ant kiekvieno užklausimo.

Ar jis prasižengė prieš darbininkus, kada panaudojo bedarbius iš pašalpinių darbų PWA dirbti apie mokyklą?

Turi būt aišku, kad tas darbas, kokį atliko tie pašalpinių darbų darbininkai, jeigu juos būtų reikėję samdyti pačiam "Townshipui", tai daug būtų lėšavęs. Aišku, kad tas lėšas būtų reikėję padengti visiems gyventojams šio Towshipio taksų padidinimo formoj. Dabar, vietoj padidinimo taksų, dar truputį liko sumažintos. O žinot gerai, kad čia gyvena tik suskurdę darbininkai ir tas savo bakužėles gyvenimui įsigijo tik per sunkų darbą. Tai argi nejaučiamas darb. palengvinimas ir nežinoma, kas jį padarė? Iš kitos pusės imant, tai bedarbiai turėjo darbo, kuris jiems būtinai reikalingas palaikymui gyvybės.

O visgi mes susitinkam ir iš darbininkų tokių, kurie suklaidinti darbininkų priešų taip pat sako, kad daug lėšų padarė valdžiai, bet nemato to, kad šeimas su mažais kūdikiais tas darbas ištraukė iš bado nasrų. Tad vietoj, kad tart ačiu tam, kuris darbininkų reikalais rūpinasi, tai jį pasmerkia. O pritaria tiems, kurie, iščiulpę darbininkų visus syvus, nekreipia nei mažiausios domės į badaujančius.

Kitas vėl nepamatuotas primetimas: —Kam ėmė pašalpinius darbinin. išvalymui girios, padaryti tinkamą vietą vasaros laike darbininkams turėti draugiškus išėjimus, pasirengti piknikus! Kas sudarė taip pat valdžiai išlaidas. Šitokis primetimas klasinio supratimo atsilikime rymo.

Užėjus depresijai, kasyklos užsidarinėjo, darbininkus išmetė į gatvę, kaipo nereikalingus, be jokios apsaugos jų gyvybės! O ką veikė godusis kapitalas?

Jis nesnaudė; griebėsi už darbo žalojimo gamtos papuošalo. Minersvillės apylinkė buvo apdovanota gamtos papuošimu, klestinčiomis žaliomis giriomis. Nedirbamomis dienomis ar sekmadieniais vasaros laike visur buvo jauku, į kurią pusę išeisi. Buvo tinkamos vietos grupėm susirinkusių praleist liuosą laiką ir surengti pikniką visuomeniškam išėjimui. Užėjo žiaurusis kapitalas su žalingu kirviu, iškirto viską, išdegino; paliko tik pūstynes, kad jau šiandien nėra kur išeiti nė pakvepuoti tyru oru. Mes žiūrėjom į tą viską nuliūdę, ir nemokėjom prašalint tą žalotoją. Bet Llewellyno, to mažiuko miestelio gyventojai, pasielgė vyriškai. Susitarė bendrai, užprotestavo ir nedavė išpūstyti gamtinę panoramą. Todėl šiandien ir minersvilliečiai turi progą piknikus surengti tam gražiam pušyne, be jokio atlyginimo, kurį pereitą vasarą padarė pilnai tinkamu tam tikslui. Tai argi verta susipratusiam darbininkui išstot prieš tai?

Prie Pabaigos

Šiandien naujojoj mokykloj randasi net 6 lietuviai mokytojai, 3 merginos ir trys vyrai. Visi yra darbininkų tėvų vaikai, tėvai, sunkiai dirbdami, taupė centus išleisti į mokslą savo vaikus. Kaip tai būtų malonu, kad tie mūs jauni inteligentai, vieną kitą žodį tartų; kokią didelę svarbą turi suėjimas darbininkų, į bendrumą, savo kasdieninius gyvenimo reikalus aptarti. Kaip pažint savo draugus ir atskirt priešus. Jūs tai galėtumėt darbininkam patarnauti, kaipo mokyti. Mes maloniai sutiktumėme.

J. Ramanauskas.

Anglies Dulkės

Baronai Prarijo Du Vaiku

Negana to, kad baronai labai gausiai aplaisto kiekvieną toną anglies darbininkų krauju ir apvainikuoja gyvastimis, bet jie, savo godumu, siekia daugiau kraujo ir gyvasčių ir tų žmonių, kurie yra dar liuosi nuo jų vergijos, nedirba kasyklose. Beprotiškai trokšdami daugiau pelno, jie tinkamai neapsaugoja savo nuosavybės apačioje, po uola. Dėlto mainos daug sykių griuva po miestais, po gatvėmis, po darbininkų namais. Daug sykių nusineša gyvasčių tokie įgriūvimų atsitikimai, nekalbant jau apie stovinčio turto sunaikinimą.

Lapkr. 18 d., Swoyersville "pečėje" (arti Wilkes Barre, Pa.), Santos namuose, žaidė du vaikučiai, 3½ ir 5½ m. amžiaus, motinai prosijant apvalkalus. Staiga įvyko eksplozija, suardė grindis, sudaužė pečių ir... tris žmones paguldė mirties lovon. Vaikučiai tuoj mirė, o motina dar kankinosi pusgyvė, visa suplėšyta.

Subėgo žmonės ir valdžios autoritetai. Žmonės, apžiūrėję sceną pamatė, kad buvo gazo eksplozija. O kad tas tiesa, tai rodo sklepe uoloș plyšiai, per kuriuos gazas susirinko iš kasyklų. Bet tuo pačiu sykiu valdžia, koroneris, užginčijo ir nustatė: "Eksplozija įvyko nuo dinamito, kurį Santos turėjo paslėpęs sklepe."

Tai taip lengvai prarijo dviejų darbininko kūdikių gyvastis (o gal dar ir motinos), ir suardė jo namelius anglies baronai.

Mainų Streikai

Šiuo tarpu eina eilė streikų mainieriuose. Negelbsti nei tas, kad turim gerą kontraktą ir dar 13 mėnesių prailgintą ir, kad kontrakte juodai ir akcentuotai įrašyta, kad nestreikuosim, kol kontraktas galiuoja.

Vienur streikuojame, kad kompanija nepripažįsta mūsų pačių rinktus skundų komitetus, kitur, kad begėdiškai muša algas, dar kitur, kad reikia dirbti 8 val. vieton 7, dar kitur, kad "taikymo boardas" neriša skundų arba atsisako bile kada juos rišti, ir dar kitur, kad komp. verčia dirbti visas 7 dienas savaitėj. Ir taip galima priskaityti porą tuzinų streikų. Vieni jų prasideda, kiti baigiasi. Daugelis ir sykiu eina. Distrikto viršininkai dirba sušilę, kad darbininkai streikus greit atšauktų, o taikytųsi "tiesioginiais keliais," per "taikymo boardą." Bet už tai jie nei piršto nejudina, kad pats "taikymo boardas" likviduotų savo "sėdėjimo streiką" prieš mainierius. Iki šiol, kad ir sunkiai, bet sekasi distr. vadams generalę politiką — už atsteigimą anglies industrijos— pravesti, nežiūrint, kad mainieriams daugiausiai lėšuoja.

Bet, nedaleisk Alijošiau, jeigu kada pasisuks, kad ir toks "Mesijus," kaip buvęs Maloney, tai čia ne tik viesula kils, bet ir žemė sudrebės.

Kompensacijos Reikalu

Po to, kaip nesenai kietųjų anglių baronai pareiškė, kad jie, nuo sausio 1 d., 1938 m., atsisako mokėti kompensaciją savo darbininkams, žinoma, tuomi susirūpino ir valstija ir UMWA. Baronai, atmesdami senus įstatymus ir naujus pataisymus, motyvavo tuo, kad jiems prisieitų mokėti apdraudos tris ir keturis sykius daugiau, kaip jie mokėdavo prie originalio įstatymo. Subrusta jieškoti tikrovės. Dabar, kada Penna. valstijos darbo ir industrijos sekr., R. M. Bashore, patyrinėjo, tai paaiškėjo, kad kompanijoms kaštuos vos 13 c. ant kožno tono. Reiškia, tik maža dalelė sulyginus su "rojalčių" ir geležinkelių lupimu. Tačiau, kaip visuomet, UMWA vadai pasirodė mandresni, geresni skaitliuotojai. Jie tvirtina, kad komp. lėšuos po 18 c. nuo tono. Kad jau ir tiek, bet aišku, kad komp. be sprando neliks.

Nors ši akcija, už privertimą komp. skaitytis su įstatymais, eina lėtai, bet rodosi bus galima laimėti be didelių mūšių, nes, kaip matome, nėra komp. gero atsispyrimo.

Pataisymai prie įstatymų yra tokie, kad padvigubina kompensaciją ir moka už ligas įgautas industrijoj. *Požeminis.*

Linden, N. J.

Nelaiminga iena.

Gruodžio 4 d. netikėta mirtis atlankė G. Lenortų šeimyną. Sūnus C. M. Lenortas, ryte apie 8 val., savo lėktuvu išskrido į Roosevelt Field, L. I., nes turėjęs reikalą atnaujint laisnes. Pasiekęs minėtą vietą laimingai ir atlikęs reikalą, jaunuolis vėl sėdo į lėktuvą ir manė grįžti namo. Bet, vos tik spėjo pakilti oran apie 100-150 pėdų, staiga sustojo motoras ir lėktuvas krito žemyn, susidaužydamas į šipulius, o jaunas lakūnas užsimušė ant vietos.

Jaunuolis nuo pat savo kūdikystės turėjo palinkimo prie skridimo ir jau apie penki metai, kaip turėjo savo lėktuvą ir pats mokėjo jį valdyti.

Jaunuolis buvo vos 24 metų amžiaus. Nuliūdime paliko savo moterį, su kuria išgyveno vos 16 mėnesių ir 4 mėnesių dukrelę. Taipgi paliko tėvus ir vieną brolį.

Velionis Lenortas buvo Lietuvių Saulės Pašelpos Draugijos narys. Taipgi ir jo tėvai per daugelį metų priklausė toj draugijojdraugijoj. Saulės Draugija nupirko gražų gėlių vainiką. Į kapus palydėtas daugelio draugų ir pažįstamų.

Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis, gruodžio 7 d., Rosedale kapuose.

Varde Lietuvių Saulės Pašelpos Draugijos, reiškiame didžiausią užuojautų našlei, draugei Aldonai Lenartienei su dukrele, taipgi tėvams ir broliui jų didelėje nuliūdimo valandoje. *Drg. Koresp.*

Šis paveikslas parodo sesiją, nesenai įvykusio Pittsburghe kongreso už taiką ir demokratiją. Ten dalyvavo 1,320 delegatų, atstovaujančių 4,406,000 organizuotų žmonių. Jų tarpe buvo 405 delegatai nuo darbo unijų.

Darbininkų Kalendorius

Vilnis išleido Darbininkų Kalendorių 1938 metų. D. K. telpa labai daug svarbių raštų iš mokslo srities, politikos, istorijos, poezijos, ir tt. Visi svarbiausi įvykiai pasaulyje. Prie to iliustruotas visokiais paveikslais.

Turi 160 puslapių, tai storoka knyga. Kaina tik 25c.

• • •

NAUJA KNYGUTĖ

Vilnis Išleido Naują Knygutę

"KATALIKAI PRIEŠ FAŠISTUS"

Parašė DĖDELĖ. Kaina 5c.

Knygutėj telpa trumpi straipsniai ir labai patraukianti skaityti. Juose parodo, kaip pasaulio katalikai atsineša linkui fašizmo. Prie to knygutė iliustruota paveikslais.

Šią knygutę turėtų įsigyti kiekvienas lietuvis ir perskaityti.

• •

ALDLD, LDS ir APLA kps. ir kitos organizacijos bei pavieniai literatūros platintojai užsisakykite tuojaus del platinimo. Ji nuosekliai platinasi visur. Ją reikia daugiausia platinti tarpe katalikų.

• •

Tad užsisakykite desėtkais ir šimtais kopijų platinimui.

VILNIES ADM.

3116 S. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

South Bostono Žinios

Boikoto Streikas

Dabar Bostone beveik kiekvienoj aukštesnėj mokykloj (High School), jaunuoliai sukėlė boikotą prieš aukštas maisto kainas. Prie kiekvienos aukštesnės mokyklos yra įsteigtas, taip vadinamas, "lunchroom" ir pietų laike tie lunchruimiai patarnauja mokiniams. Minėtą patarnavimą operuoja Moterų Apšvietos Unija. Iš šalies žiūrint, viskas puikiai skamba — jaunuolis užsimanė pieno, fruktų, piragaičių arba kokio "sanvičio," viską galėjo nusipirkti tuose lunchruimiuose. Tos apšvietos skleidėjos susitarė ir nežmoniškai pakėlė kainas ant maisto, kad jaunuoliai net pasipiktino ir paskelbė boikoto streiką.

Netik mokinių tėvai tokiom aukštom kainom pasipiktino, bet net ir vietinė spauda, ir pašalinė publika. Tik įsivaizduokite: bulkutės, kurių kepykloj gauname 8 už 6c, o čia parduodama 3c už vieną; už pieno kvortą išrenka 24c; už vadinamą "hot-dogs" 7c, kuomet net miesto centre, kur randos yra aukštos ir tai parduodama po 5c. Žinoma, šitoj Moterų Apšvietos Unijoj susispietė valdininkų ir politikierių apačios, kurios vairuoja daugiau kaip 50 tokių lunchruimių ir iš to, matomai, pelno nemažą biznį.

Gruodžio 2 d. pirmiausia paskelbė boikoto streiką Brighton High School. Iš 1,500 mokinių, atsirado tik 3, kurie pasipirko "aiskrimo," bet streikieriai greitai su skebais apsidirbo: netik, kad "aiskrimą" ištaškė, bet ir pačius skebus pusėtinai apkūlė. Dabar mokiniai nešasi visą reikalingą maistą dėl pietų iš namų ir nei vienas nieko neperka iš tų apšvietos unijiščių. Bet ir unijistės yra nusistačiusios nieko nenupiginti. Minėtą mokyklą pasekė ir kitos. Kuo tas viskas baigsis, ateitis parodys, o mes bostoniečiai matome jaunos gentkartės naują kovos būdą.

Ištiko Nelaimė Mūsų Geriausią Draugę

Pora savaičių atgal paralyžius nukrėtė mūs geriausią draugę Antanuk. Draugė Antanuk jau ne jauna moteris, bet susipratusių darbininkų judėjime aktyviai ir sąžiningai dalyvavo. Nebuvo to susirinkimo-konferencijos, kurioj draugė Antanuk būtų nedalyvavus ir neparėmus su auka. Pavyzdžiui, kad ir pereitam ALDLD Apskričio suvažiavime, draugė Antanuk, su lazdele pasiremdama, atėjo ir kuomet iškilo klausimas, kad Komunistų Partijai labai reikalinga pinigai, tai draugė Antanuk pati pirmutinė penkinę paklojo ant stalo. Dabar draugė Antanuk guli lovoj suparalyžiuota, bet, vienok, ji seka darbininkų judėjimą.

Gruodžio 5 d. So. Bostone įvyko Bendro Fronto Apskričio suvažiavimas ir čia draugė Antanuk prisiuntė pasveikinimą ir auką $1.00. Mažai yra tokių draugių, kaip Antanuk, kuri visą savo gyvenimą taip drūtai ir švariai neštų darbininkų vienybės vėliavą.

Sustreikavo Laivų Krovėjai

Gruodžio 8 d. Bostono laivų krovėjai metė darbą ir išėjo streikan, pareikšdami simpatiją Baltimorės laivų krovėjams, kurie reikalauja penkių centų daugiau į valandą. Bostono prieklauka visiškai sustabdyta, nes daugiau kaip 300 darbininkų streikuoja.

Kol kas bostoniečiai jokių reikalavimų nestato, bet mano, kad trumpoj atityj ir jie reikalaus algų pakelti.

C. I. O. Darbininkai Laimėjo

Huntt's kompanija, kuri turi 10 didelių valgyklų Bostone, Lynn'e ir apielinkėj, susitaikė su savo darbininkais, kurių skaičius siekia virš 200.

Darbininkui išdirbus 48 valandas savaitėj, už viršlaikį kompanija sutinka mokėt "laiką ir pusę." Toliaus kompanija duos darbininkams vieną savaitę apmokamų vakacijų, kurie bus išdirbę metus laiko.

Mass. valstijoj WPA iš Washingtono gavo $101,207 įvairiems statybos reikalams.

Jaunutis.

ŠYPSENOS

Šaipokas — Reporteris

(Tęsinys)

Sykį jūsų Šaipokas, šliūrptelėjęs karštų kopūstų, nelemtai apsišutino savo delikatnas lūpas. Ir nuo to laiko, bra, ir pro daržą eidamas kopūstus pučiu! Taipgi jūsų Šaipokas niekaip negali pamiršti aną apgaviką, išlindusį per už save didesnę rakto skylę. Dabar aš jau niekam netikiu ir jums patąriu niekam daugiau netikėti, kaip tik man! Aš tai, bra, nemeluoju, ba laiko tiek mažai turiu, kad teisybės nespėju pasakyt....

Ale eisime prie dalyko. Kaip jau minėjau, aš—reporteris. Niekas to negali nugincyti! Man nė boso liūdijimo niekam nereikia rodyt, nes aš pilnai panašus į reporterį: ilgas paišiukas už ilgos ausies, akulioriai veik ant galo nosies, apykaklė siekia ausis, kaklaraištė pustolkės storio ir gražiai kanapėta.

Aną dieną gavau žinią, kad viename saliūne nekuris to saliūno patronas tol gėrė, kol užmigo. Nesvarbu, kad jis užsnūdo, bet svarba tame, kad jis jau nenubudo....

Vieton pribuvo policija, o paskui—daktaras, kuris pareiškė, kad užsnūdusis jau niekuomet nepabus.

Policija rado "užsnūdėlio" kišenyje lietuviškai rašytą raštelį ir paprašė Šaipoko jį perskaityti. Parašyta:

"Man pasimirus, meldžiu gyvųjų įsteigt paminklą ant mano kapo. Ant jo nedėkit gėlių puošniųjų, neigi vainikų iš liaurų lapų.

"Ant to paminklo jūs nežymėkit, kiek mano amžiaus metų praėjo. Trejetą žodžių tenai uždėkit: Velionis

Degtinę

Mylėjo."

Atvažiavo juodas vežimas, įsidėjo lavoną ir nuriedėjo.

Šaipokas numosikavo pas graborių, nes norėjo gauti daugiau reikalingų žinių.

—Kuom galiu patarnauti ponui Šaipokui?—gerai nusiteikusiu tonu paklausė graborius, ir tuojaus ištiesė savo dešinę.

Nors Šaipokas nieko šlekto prieš graborius neturi, ale su jais sveikintis tai nelabai mėgsta....

—Gal ponas Šaipokas nori žinių apie čia atvežtą buvusį žmogų?—buvo graboriaus antras paklausimas.

—Taip...

—Jis vadinosi Zekis Pagėriūnas. Iš jo gyvasties apdraudos popierių sužinota, jog jis buvo jau pasiekęs Kristaus amžiaus—33 metų. Viengungis.

Šaipokas daug dalykų teiravosi, ale graborius atsakinėjo su "nežinau."

Jūsų Šaipokas tik tiek sužinojo apie Zekį Pagėriūną, kad jis gimė, gyveno ir mirė....

Šiuomi Šaipokas nutraukia savo raportažą, nes turi padaręs "deitą" su savo kolega iš kitos gazietos, tai yra, iš tos gazietos, kuri dažnai išeina be vidurių...

Šaipokas.

(Bus daugiau).

Nashua, N. H.

Lapkričio 21 d. įvyko drg. J. Bondžinskaitės prakalbos. Prakalbose žmonių dalyvavo vidutiniai ir visi klausėsi su atyda. Drg. B. pirmoj temoj kalbėjo, kaip Lietuvoje darbininkai gyvena, kokia jų padėtis ir kaip persekiojama ir išnaudojama Lietuvos biednuomenė. Antroje temoje ji pasakojo, kaip Sovietų Sąjungoj žmonės gyvena ir ką ji matė savomis akimis. Visi klausytojai atydžiai klausėsi ir visi buvo patenkinti. Tiktai gaila, kad didžiuma lietuvių nedalyvavo ir nenorėjo išgirsti tokio raporto, kokį išdavė drg. B.

Kaip visur, taip ir pas mus yra visokių pažiūrų žmonių, netrūksta net ir smetoninių, kurie dar galvas gatavi padėt už tą kruviną Smetoną.

Po prakalbų buvo renkamos aukos, padengimui lėšų, o kas liks nuo lėšų, tai pasiųsti Ispanijos liaudies paramai. Po $1 aukavo: J. Egeris, V. Vilkauskas; po 50c: S. Stirna, S. Simutis, J. Blažonis; po 25c: J. Wilkawski, J. Verbickas, F. Vajanauskas, J. Simutis, K. Barauskas, J. Saroka, P. Buslavičienė, M. Vilkauskienė. Surinkta $4.50, smulkių surinkta $2.60, viso $7.10. Aukautojam tariam ačiu už paramą ALDLD 42 kuopai.

Ten Buvęs.

Waterbury, Conn.

Iš Drg. J. Bondžinskaitė Prakalbų, Kurios Įvyko Gruodžio 5 d. ir Kurias Surengė Lietuviai Komunistai

Bondžinskaitės prakalbą daugiausia susidėjo iš jos pergyventų įspudžių Sovietų Sąjungoje. Kaip ten visi žmonės, (išskyrus Japonijos imperialistų ir Vokietijos fašistų šnipus-agentus) triūsia, dirba, linksminasi, neturi bedarbės, pavalgę, apsirėdę, mokinasi, šviečiasi. Visi užganėdinti tąja tvarka, ir pasirengę apginti savo tėvynę nuo užpuolikų bile kada.

Buvus ir Lietuvoje apie 6 mėnesius. Ten monės gyvena didžiausiame skurde. Nuliūdę, nemato geresnės ateities prie tos valdžios. Kalėjimai žmonėmis prikimšti. Nė ūkininkai, nė darbininkai nebegali pragyventi ir negal pakelti tos prispaudos, nelaisvės, persekiojimų. Šnipų-šniukšlių visur pilna. Niekur nė atsikvėpt negalima, visi mūsų gimtinės šalelės kampeliai pašvinkę šnipijada, smetoniniu-fašistiniu brudu. Bet ir Lietuvoj, nors didžiausioj slaptybėj, liaudis rengia galą fašistiniui brudui.

Žmonių prakalbose buvo arti dviejų šimtų, nepaisant to, kad parapijos auditorijoj buvo surengtas koncertas Lietuvos operos dainininkei Rakauskaitei.

Aukų žmonės suaukavo apšvietos ir agitacijos fondan $21.62. Įžanga, veikiausia, padengs išlaidas.

Aukotojų vardai, kurie davė nemažiaus 25c. Po dolerį aukavo: S. Urbelis, L. Mankienė, Ig. Kazlauskas, J. Žemaitis; po 50c: A. Digimas, V. Krasnitskas, A. Kiudulas, M. Voveris, J. Pabilionis, Ev. Pabilonienė, J. Žiuraitis, K. Lucas, V. Satula, V. Yokubonis, J. Strižauskas, J. Prekuskas, M. Kučiauskienė, A. Razas, drg. Šatas, drg. Astromskas, V. Ramonas, P. Krugelis, 40c; po 25c: J. Koris, Povilionis, P. Digimas, O. Danevičienė, J. Zorskis, J. Zickus, M. Svinkunienė, J. Jasiulevičius, B. Satulienė, J. Verbyla, Ch. Sinkevičius, V. Aleknavičius, P. Kataitienė. Kartu su smulkiomis surinkta $21.62.

Kurių draugų ir draugių vardai klaidingai parašyti, ar visai praleisti, atsiprašome.

Lapkričio 25, toj pat svetainėje, kalbėjo P. Grigaitis, "Naujienų" red. Žmonių prakalbose buvo apie 30. Lietuviai Waterbury juokus krečia iš Grigaičio, nes jis per 20 metų skelbė "griuvimą" Sovietų Sąjungos, o ta šalis stiprėjo ir stiprėja. Žmonės įsitėmijo, kad Grigaičio skelbiamos propagandos prieš Sovietų Sąjungą, nė vienas dalykėlis neišsipildė.

Tokis Grigaičio užsispyrimas prieš komunistus ir Sovietų Sąjungą, tai tik jį patį nunakina. Vieni žmonės sako, kad jis užsispyręs ir nenori prisipažinti prie savo klaidų, o kiti sako, kad jis ir nesuprantąs, nepajiegiąs eiti su progresu. Kiti sako, kad jis veikiausia turįs abiejų ydų. Tai yra ir užsispyrimo ir nesupratimo.

J. Ž.

Lenkai Pakorė Šnipą

Varšava. — Karo teismo nuosprendžiu tapo pakartas Johann Bauer, kaip šnipas, tarnavęs "tūlai svetimai valstybei" prieš Lenkiją. Pakartasis buvo vokiškos kilmės, bet Lenkijos pilietis.

Jersey City fašistuojantis majoras Hague ragina nepaklusnius bei nusikalstančius vaikus plakti ir žada uždaryti vaikų pataisos įstaigas.

Užprenumeruok Dienraštį "Laisvę" Savo Draugams

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

PHILADELPHIA, PA.

Draugystė Lietuva rengia metinį balių, kuris įvyks 31 d. gruodžio. Kviečiame visus draugus atsilankyti su šeimynom, sulaukti naujų metų. Draugystė Lietuva randasi po numeriu 4647 Melrose St., Frankford dalyje. Taip pat norime priminti, kad Draugystės Lietuva susirinkimas įvyks 2 d. sausio (Jan.), 1938 m., 2 val. po pietų. Nepamirškite dalyvauti. — A. Kupchunas, sekr.

(292-293)

C. BROOKLYN, N. Y.

Trečiadienį, gruodžio 15-tą, 8 v. v., 9, Hudson Ave., bus LDS 46 kp. priešmetinis susirinkimas. Visi nariai būkite. Reikės išrinkti kuopos valdybą 1938 m. ir būtinai reikalinga, kad luokles visi pasimokėtumėte už šiuos metus. — Kp. Valdyba.

(292-293)

DETROIT, MICH.

"Dvaro Bernas" Detroito Scenoje

"Dvaro Bernas" yra vaizdas iš Lietuvos darbininkų kovos su buožėmis dvarininkais, naujas veikalas ir labai žingeidus. Stato sceną ALDLD 52 kp. ir LDS 21 kp. Repeticijos jau prasidėjo. Aktoriai surinkti gabiausi Detroite. Įvyks saušio 23 d., 1938 m. Lietuvių Svet., 25th ir Vernor Highway. Iš anksto tikietai bus parduodami 10c pigiau. Todėl pirkite tikietus iš anksto, vieną, kad gausite pigiau, antra, turėsite užtikrintą vietą. — Šeškupis. (292-293)

CLEVELAND, OHIO

LDS 4-to Apskr. susirinkimas įvyks 16 d. gruodžio, Liet. Darb. Svet., 920 E. 79th St. Prašome valdybą ir narius susirinkti 8 val. vak. — Apskr. Sekr. J. W. Petrauskas. (292-294)

BROOKLYN, N. Y.

Tarptautinio Darbininkų Apsigynimo 17-tos kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį, 15 gruodžio, 7:30 vakaro, "Laisvės" Svetainėj.

Draugai ir draugės: Šis susirinkimas yra labai svarbus visiems. Viena, rinkimas valdybos 1938 metams; antras, turime prisidėti prie sukėlimo pinigų politiniams kaliniams, nuteistiems trumpiem ir ilgiem terminam kalėjimo, taipgi rinkimas delegatų į ateivių gynimo konferenciją ir naujų narių gavimas į TDA.

Valdyba. (292-293)

WATERBURY, CONN.

ALDLD 28 kp. priešmetinis narių susirinkimas įvyks gruodžio 14 d., 774 Bank St. Visi nariai ateikite, nes reikės perrinkti kuopos valdybą sekantiems metams.—Fin. Sekr. J. Ž.

(291-292)

NEW HAVEN, CONN.

Gruodžio 13 d. įvyks prakalbos, kalbėtoja bus drg. J. Bondžinskaitė iš Brooklyno, kuri nesenai sugrįžo iš Sovietų Sąjungos. Pradžia 7:30 v. v. Lietuvių Svet., 243 Front St. Ji pageidauja susipažinti su draugais ir draugėmis. Taipgi ji duos raportą iš savo gyvenimo patyrimų ir veikimo Sovietų Sąjungoj, kuri ten gyveno ir dirbo kelis metus. Kviečiame visus "Laisvės" skaitytojus ir simpatikus dalyvauti šiose prakalbose, išgirsite daug naujų dalykų. — J. Didjun.

(290-292)

BALTIMORE, MD.

Vietos ALDLD 25 kp. metinis susirinkimas įvyks gruodžio 13-tą, Liet. Svet., 853 Hollins St. Kiekvieno nario pareiga dalyvauti, nes daug dalykų svarstysime, kas paprastai daroma kiekvieną mėnesį susirinkime. — Kp. Sekr. (290-292)

LICENSES

BEER WINE LIQUOR

Wholesale and Retail

NOTICE is hereby given that License No. RL 4945 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 627 Central Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

JOHN WALSH
d-b-a Evergreen Gardens
627 Central Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 4894 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 1805-09 Flatbush Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

FRANK CALLAHAN
1805-09 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 4889 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 520 Vanderbilt Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

JOHN LALIK
d-b-a Central Bar & Grill
520 Vanderbilt Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 3794 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 2019—2021 Nostrand Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

FRANK J. SCHMITT
2019—2021 Nostrand Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 4399 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 55 Hudson Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

GEORGE BAKANAUSKAS
55 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 5651 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 317 Glenmore Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

ISAAC NEUDERMAN
317 Glenmore Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RL 7437 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 2294 Bedford Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

HENRY S. McAULIFFE
2294 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 1183 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 505 DeKalb Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

ANGELO LISENA
505 DeKalb Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 3827 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 76 of the Alcoholic Beverage Control Law at 282 Knickerbocker Ave., a-k-a—247 Suydam St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

LUIGI SAVINI
(Savini's Restaurant)
282 Knickerbocker Ave.,
a-k-a 247 Suydam St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RW 948 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 7503 New Utrecht Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

MARY ADDESSO
7503 New Utrecht Ave., Brooklyn, N. Y.

Telephone Stagg 2-4409

A. Radzevičius

GRABORIUS

(UNDERTAKER)

Vedu šermenis ir palaidoju tinkamai ir už prieinamą kainą

Parsamdau automobilius vestuvėm parėm, krikštynom ir kitokiem reikalam

402 Metropolitan Ave.

(Arti Marcy Avenue)

BROOKLYN, N. Y.

Gold Seal Coal

$11.00 už toną. Dviejų tonų užsakymai

Užtikrintas pasitenkinimas

Angliai visi sudega

STETSON FUEL CORP.

496 FIRST ST.

SO. BOSTON, MASS.

Sou. 1540 Kir. 6587

CHARLES'

UP TO-DATE

BARBER SHOP

K. Degutis, Savininkas

Gerai Patyrę Barberiai

Prielankus Patarnavimas

306 Union Ave.

Brooklyn, N. Y.

Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

Telefonas: Humboldt 2-7964

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

530 Summer Ave., arti Chester Ave.

NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2—4 ir 6—8.

Nėra valandų sekmadieniais.

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.

Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi.

Rūgšti ruginė, sardi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų: Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake. Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duonų per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

Varpas Bakery, 36-42 Stagg Street, Brooklyn, N. Y.

Notary Public Tel. Stagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai

Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą

Valgykite Medų

"Laisvė" vėl gavo daug medaus, kuriuom aprūpins Brooklyną ir apylinkę orui atvėstant.

Valgykite Medų Vietoj Cukraus

Sako Dr. J. J. Kaškiaučius

Orui atvėstant greit galima pagauti šaltį, o apsirgus slogom arbata su lemenu ir medum palengvina pergalėti šaltį

Kaina 65c už Kvortą

LIEPŲ ŽIEDŲ 75c KVORTA

Tuojau kreipkitės į "Laisvės" ofisą ir apsirūpinkite su medum.

Odos-Kraujo-Nervų Chroniškų Ligų Gydymas Vyram-Moterim

Patenkinančios ir Greitos Pasekmės

KRAUJO IR ODOS Ligos, CHRONIŠKI NERVŲ Sujrimai, BENDRAS NUSILPIMAS, SKILVYS, HEMORROIDAI ar kitos MĖSLAŽARNĖS Ligos, NOSIES, KVĖPAVIMO DŪDŲ Ligos, INKSTŲ Sugedimai ir kitos Vyrų ir Moterų ligos sekmingai gydomos, o jeigu turite kokį nesveikumą, kurio nesuprantate, pasiklauskite manęs su pasitikėjimu, ir jūsų liga bus jums išaiškinta.

X-SPINDULIAIS IŠEGZMINAVIMAI

Kraujo Tyrimai ir Pilnas Šlapumo Ištyrimas

Mano Sąlygos Prieinamos, Egzaminavimas Veltui

DR. L. ZINS

110 E. 16 St. Tarp Union Sq. ir Irving Pl. **New York**

Valandos: 9 A. M. iki 8 P. M. Sekmadieniais: 9 A. M. iki 3 P. M.

New Yorko Apielinkės Žinios

Mirė Stasys Balčiūnas

Keista ir liūdna žinia pasklido pereitą šeštadienį, ryte, tarpe "Laisvės" personalo, kuomet telefonu buvo pranešta, kad—**"Stasys Balčiūnas miręs!" Kuris trys savaitės atgal apleido "L." spaustuvę, nusiskųsdamas "šalčiu" ir nervų sukrikimu.** Sunku buvo tam tikėti. Greitai buvo nuvykta pasiteirauti asmeniškai ir ta žinia pasitvirtino!...

Stasys Balčiūnas yra dirbęs per 14 metų "Laisvės" spaustuvėje prie įvairių spaudos darbų; paskutiniu laiku buvo atsakomasis laikraščio spaudėjas (presmanas).

Kilimo S. Balčiūnas paėjo iš Lietuvos—Šobliškių km., Kuršėnų pašto, Šaulių apskričio. Gimęs lapkričio 11, 1892 m. Į šią šalį S. Balčiunas pribuvo lapkričio 13, 1913 m., apsistodamas pirmiausiai Bostone, Mass.; paskui dirbo per tūlą laiką čeverykų siuvimo išdirbystėje Brocktone, Mass.

Artimų giminių S. Balčiūnas veik neturėjo šioj šalyj, apart Johnsono, (berods, pusbrolio), kuris randasi Bradley, Mass. Lietuvoje randasi trys broliai ir viena sesuo; jauniausias brolis Kazimieras, gyvenąs Viekšniuose, sakoma, esąs valdininku. Tėvai jau yra anksčiau mirę.

S. Balčiūnas turėjo žymių literatinių gabumų; dar dirbtuvėse dirbdamas rašinėjo į progresyviškus laikraščius apysakaites, feljetonus, eilėraščius ir šiaip žinutes, pasirašydamas daugiausiai — "Kuršėnų Studentas" arba "K. Jobartas". Tiesa, pastaruoju laiku, dėl tam tikrų priežasčių, retai tesimatydavo jo rašinėliai.

S. Balčiūnas buvo nepaprastai ramaus būdo, draugiškas, visame kame sukalbamas ir teisingas; turėjo inteligentišką išžiūrą ir su pažįstamais mandagiai mokėdavo apsieiti; buvo blaivus,—nerūkė, negėrė svaigalų ir punktualus darbe.

S. Balčiūnas buvo nevedęs. Išgyveno vienoje vietoje—prie Sadauskų šeimynos, 642 Belmont Ave., Brooklyne—per 13 metų, kur jis ir užbaigė savo trumpą, kupiną vilčių ir geros ateities, gyvenimą. Tačiau jis labai gražiai atsiliepdavo ir buvo labai patenkintas draugų Sadauskų šeima, kurie juo ir rūpinosi iki paskutinės jo gyvenimo minutės.

Kūnas S. Balčiūno pašarvotas Garšvos laidojimo įstaigoj, 231 Bedford Ave., Brooklyne; laidojamas bus šį antradienį, 14 d. gruodžio.

Laisvietis.

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO PRAKALBOS PAVYKO

Penktadienio vakarą įvykusios Am. Lietuvių Kongreso Brooklyno ir Apielinkės Skyriaus rengtosios prakalbos visais atžvilgiais pavyko. Didžioji Grand Paradise Salė pilnoka prisirinko publikos. Tai gana daug atsižvelgiant į tai, kad pastaromis pora savaičių buvo labai daug prakalbų ir didelių priešmetinių susirinkimų.

Vakarą atidarė A.L.K. Skyriaus dabartinis pirmininkas M. Stakovas, pakviesdamas V. Michelsoną, buvusį Skyriaus pirmininką užimti vakaro vedėjo vietą. Prakalbas sakė "Laisvės" redaktorius R. Mizara ir "Keleivio" redaktorius Michelsonas. Pertraukoje rinkta aukos lėšoms ir tolimesniam vedimui Am. Lietuvių Kongreso darbo. Surinkta $41.77. Baigiant programą, Aido Choras, vadovaujamas kompozitorės B. L. Šalinaitės, šauniai sudainavo porą dainų iš operetės "Kornevilio Varpai". Publikos antru syk iššauktas, choras sudainavo čekoslovakų šokį (be žodžių). Chorui pianu akompanavo Aldona Žilinskaitė. Varpų dainos solo dainavo L. Kavaliauskaitė, samdinių dainos—A. Klimaitė.

Geros Prakalbos

Abu kalbėtoju pasakė turiningas ir įdomias prakalbas. R. Mizara kalbėjo apie fašizmo kilmę įvairiose šalyse ir jo formas bei pasivadinimus, iš ko klausytojams gavosi aiškus paveikslas, kad fašizmas ne visur vadinasi fašizmu, bet kad jis dangstosi gražiais tradiciniais vardais ir kelia daug žadančius obalsius, tikslu patraukt mases gyventojų ir jas pavergt.

Kalbėtojas suminėjo, kad ir mūsų šalyje, Amerikoje, veikia daugelis įvairių fašistinių organizacijų po gražiais vardais, kaip kad Laisvės Lyga, Budėtojai ir daugelis kitų, bet kad vienos iš jų atsuktos prieš žydus, kitos prieš žydus ir katalikus, dar kitos prieš komunistus, negrus, ateivius ir visos jos remiamos stambių finansierių ir veikia prieš organizuotus darbininkus, prieš darbo unijas.

Lietuvos Klausimu

St. Michelsonas gyvai ir aiškiai perstatė padėtį Lietuvoje ir nušvietė Amerikos lietuviuose keliamus klausimus Lietuvos reikalais.

Jisai nurodė, jog tūli bando mums įkalbėti, kad mes, amerikiečiai lietuviai, neturį teisės kištis į Lietuvos reikalus. Kalbėtojas čia pat ant vietos perskaitė iš Lietuvos gautą, pačios valdžios organų išleistą lapelį, kuriame rašo, kad iš Lietuvos anais metais išvyko ne koki palaidūnai, bet "tautos žiedas" ir kad užsienin išvykusieji lietuviai privalo "būti jautrūs" Lietuvos reikalais. Ir mes esame jautrūs, sakė kalbėtojas. Mes negalime nematyti ir nepaisyti, kad mūsų broliai ir seserys skursta, kenčia priespaudą ir kad jie neturi laisvės susieiti, aptarti savo reikalus ir bendrai pagerinti savo būvį.

Į fašistų pagyras, kad jie atsteigė ir sustiprino žemės, ypatingai gyvulių ūkį, kalbėtojas atsakė Lietuvoj surinktais ir atspausdintais daviniais, kad 1926 metais, prie koalicinės, Lietuvos žmonių rinktos valdžios, Lietuvoj raguočių buvo 1,196,000, o po dešimties metų fašistinio "kėlimo" ūkio belikę 1,148,500 raguočių. Avių 1926 m. buvo 1,573,400, o 1937 m. būta tik 1,275,400. Jis davė ir kitų vaizdžių pavyzdžių.

Amerikos tautininkai, Smetonos fašistinės diktatūros gynėjai, paprastai išmėtinėja demokratijos šalininkams, kad mes kovoją prieš fašizmo diktatūrą Lietuvoje, o nekovoją prieš diktatūrą Sovietų Sąjungoj. Tarp tų šalių ir jų valdžių yra pusėtinai didelis skirtumas, sako kalbėtojas. Lietuvoj yra klasės, ten yra išnaudaujamieji ir išnaudotojai, dėlto ten visom klasėm ir visom partijom reikalinga teisės būti valdžioje, kad galėtų ginti savo reikalus. Tačiau Lietuvoje liaudis neturi laisvės dalyvauti rinkimuose ir Lietuvos valdžia nėra žmonių išrinkta, bet smurtu užėmusi vietą, ir dėlto ji nėra teisėta.

Sovietų Sąjungos valdžios, sakė kalbėtojas, negalima lyginti prie fašistų valdžios. Ten nėra klasių, nėra išnaudojamųjų ir išnaudotųjų. Ten visos įmonės ir įrankiai yra valstybės rankose, visi šalies gyventojai yra lygūs šalies turto savininkai ir lygūs piliečiai ir kaipo toki jie turi lygią teisę šalies tvarkyme be atskirų partijų.

Sunki Kalinių Padėtis

Kalbėtojas nurodė, kad Lietuvos politinių kalinių sunki būklė darosi dar sunkesnė ir kad reikia dėti visas pastangas surinkimui kuodaugiausia parašų už kalinių išlaisvinimą. Ypatingai šiurpų įspūdį darė naujai išleistas Lietuvos valdžios patvarkymas kankinti ir elgėtomis paversti kalinių šeimynas, kurios, netekus duonpelnio, ir taip jau daug kenčia. Jis nurodė į patvarkymą, kad kalinys už arešto dieną—už laikymą jo kalėjime—dar turės užsimokėti po 3 litus į parą, reiškia, į metus jo šeima turės sumokėti po virš tūkstantį litų.

Taip pat didelis pasipiktinimas klausytojuose kilo išgirdus apie verstino darbo kempes, kurios, kaip ir kalėjimai, bus perpildytos laisvės ir demokratijos gynėjais.

Abelnai, prakalbos paliko gerą įspūdį ir reikia manyti, kad visi Lietuvos liaudies draugai su dar didesniu entuziazmu rems Amerikos Lietuvių Kongreso prakilnų darbą už išlaisvinimą Lietuvos politinių kalinių ir atgavimą demokratijos Lietuvos liaudžiai.

Rep.

IŠ LDS RADIO PROGRAMOS GRUODŽIO 9-TĄ D.

Pereito ketvirtadienio vakarą Lietuvių Darbininkų Susivienijimas turėjo trečią iš eilės radio programą, kurioj dalyvavo dainininkas Alekas Velička. Jam akompanavo Aldona Žilinskaitė. Kalbėjo Jonas Gasiūnas, buvęs APLA Centro sekretorius, dabartinis LDS 2-sis vice-pirmininkas.

Programa duota 8:30 vakaro, p. Matusevičiaus vedamu laiku, iš stoties WMBQ.

Beje, p. Matusevičiaus programoj V. Michelsonas, kriaučių ir kitų organizacijų veikėjas, pasakė gerą kalbą Amerikos Lietuvių Kongreso reikalais.

J. Gasiūnas savo kalboj atžymėjo organizacijų vienybę ir LDS reikšmę lietuviuose.

J. GASIŪNO KALBA PER RADIO GRUODŽIO 9, 1937

Gerbiami Radio Klausytojai:

Šiandien jums tenka pranešti didelę ir linksmą naujieną. Pereitą sekmadienį turėjom gražias vestuves Aukščiausios Prieglaudos Lietuvių Amerikoj su Lietuvių Darbininkų Susivienijimu. Aukščiausia Prieglauda visiškai susivienijo su LDS.

Tokių dviejų organizacijų susijungimas turi savaime didelės svarbos. LDS pasidaro dar tvirtesnė fraternalė organizacija lietuvių tarpe. Virš 1,200 APLA narių, su $45,000 turto susiliejo su LDS. Dabar LDS jau turi 8,000 narių ir apie vieną ketvirtadalį miliono dolerių turto. Tai galinga organizacija.

Tenka gerbiamiems klausytojams čia priminti, kad APLA vienybė su LDS atnešė į LDS naują ir patyrusių veikėjų. APLA tai buvo sena draugija, susitvėrusi Pittsburghe 1907 metais. Jinai yra atlikusi daug naudingų darbų tarpe lietuvių. Jinai suvienijo didelį būrį lietuvių bendram savišalpos ir kultūros darbui. Jinai suvienijo daugelį lokalinių draugijų ir išgelbėjo jo turtą. Jinai suteikė šimtams lietuvių šeimynų, nelaimėn papuolusių, greitą ir duosnią pagelbą. Jinai dabar, pati prisidėdama prie LDS., dar didesnės ir svarbesnės savišalpos organizacijos, parodo pavyzdį kitoms draugijoms, jogei vienybėj galybė, jog mažesnės draugijos, kurioms šiuo laiku gyvavimas labai sunkus, taipgi gali lengvai ateiti į Lietuvių Darbininkų Susivienijimą ir savo sunkią padėtį nugalėti.

Čia taipgi gerbiamiems klausytojams tenka priminti, kad jau šešios pašelpinės draugijos prisidėjo prie Lietuvių Darbininkų Susivienijimo. Tų prisidėjusių draugijų nariai dabar džiaugiasi tai padarę. Jie be jokio rūpesčio visokioj nelaimėj tuojaus gauna pagelbą.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas yra nepartinė savyšalpos organizacija. Bile vienas lietuvys, nežiūrint jo tikėjimo ar politinių įsitikinimų, gali tapti LDS nariu. Taipgi visokios pašelpinės draugijos gali prisidėti.

LDS turi 188 kuopas įvairiuose Jungtinių Valstijų miestuose. Nepaisant kur tu gyvensi, visur gali rasti LDS narių, kurie su jumis mielu noru kooperuos, bėdoj jums gelbės, kultūriniai jums padės.

LDS priima į savo eiles nuo 2 metų amž. vaikus iki 55 metų amžiaus senius. Turi gerą pasirinkimą pašelpos ir pomirtinės. Taipgi turi 20 metų endowment skyrių, prie kurio prigulintieji gali atsiimti pilną sumą savo apdraudos už 20 metų nuo prisirašymo. Pašelpos ir pomirtinės greitai išmokamos.

Apart to LDS teikia pagelbą bedarbiams—turi tam fondą. Rūpinasi organizavimu vaikų ir jaunuolių. Iš pat mažens jau pratina juos prie draugijinio gyvenimo ir susirišimo su lietuviais. Dabar jau priklauso virš du tūkstančių jaunuolių. Jie turi savo kuopas po visą Ameriką.

Kultūros dirvoj LDS. daug nuveikęs. Leidžia dusyk į mėnesį laikraštį "Tiesą", kurį nariai gauna veltui; leidžia knygas, rengia prelekcijas, prakalbas sveikatos ir kitais klausimais.

Verta, taigi, kiekvienam lietuviui prigulėti prie Lietuvių Darbininkų Susivienijimo.

Dabar eina vajus su numažintu įstojimu. Lengva kiekvienam prisirašyt. Lokalinėms draugijoms daroma specialės nuolaidos.

Taigi, mielas klausytojau, nelauk kada jus nelaimė ištiks. Tada jau bus pervėlu. O tų nelaimių visur pilna—nežinia kada į jas pakliūsi. Dirbtuvėse mašinos sužeidžia ir užmušinėja žmones. Gatvėse didelės automobilių nelaimės. Ir namuose būdamas tankiai susergi ar susižeidi.

Geriausia iš anksto gerai apsidrausti, kad patikus nelaimę nereikėtų šeimynai rūpintis, kas apmokės daktaro ir vaistų išlaidas, iš ko bus galima nusipirkti reikalingo maisto.

LDS nariai tokių prietikiu neturi. Sutikus nelaimę LDS nariai tuojaus aplanko ligonius ar mirusius ir taipgi pristato pašelpos ar apdraudos čekius.

Nieko nelaukęs, tad, stok į Lietuvių Darbininkų Susivienijimą. Klauskite informacijų LDS Centre, 419 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. Ačiu.

PAJIEŠKOJAMI

Pajieškau gyvenimui draugės tarpe 30 ir 45 metų senumo. Esu pasiturintis ir mokytas. Aprašysiu per laišką. Su pirmu laišku prisiųskite paveikslą. Adresuokite: George, Box 428, Rd. 1, Warren, Mich. (292-294)

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street
Tel. Triangle 5-3621
Brooklyn, N. Y.
168 Grand Street
Tel. Evergreen 8-7179
Brooklyn, N. Y.

Dr. Herman Mendlowitz
33 METAI PRAKTIKOS
522 Bedford Avenue
arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1312
OFISO VALANDOS
nuo 1--3 dieną ir nuo 7--8 vakare
NEDĖLIOMIS
Nuo 10 iki 12 val. iš ryto
FLATBUSH OFISAS
2220 Avenue J
Kampas E. 23rd St.

Tel. Virginia 7-4499
Barry P. Shalins
(ŠALINSKAS)
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikiam Garbingas Laidotuves nepaisant kašty.
Turim puikius įtaisytą Koplyčią ir salę del po šermenų pietų.
Teikiam nemokamai vėliausios mados automobilius.
84-02 JAMAICA AVE.
Prieš Forest Parkway
WOODHAVEN, L. I., N. Y.

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.
Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipgi atmaliavoju įvairiom spalvom.
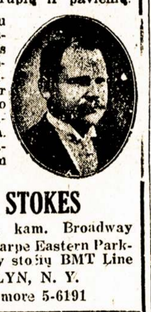
JONAS STOKES
512 Marion St., kam. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stočių BMT Line
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

Stephen Aromiskis
(Armakauskas)
Laisniuotas Graborius
NOTARY PUBLIC
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-4335

LIETUVIŲ KŪRO KOMPANIJA
Įdedame Master-Kraft Oil Burners į Jūsų Seną Ar Naują Šildytuvą (Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
485 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

MASPETH, N. Y.
Atsidaro Nauja
Lietuviška Barbernė
kurios savininku yra
Stanislovas Kunevičius
Gerai patyręs barberys, puikiai įruošta vieta tinkamam patarnavimui. Antrašas:
55-62 --- 64th St.
Vienas blokas nuo lietuvių bažnyčios

Telephone: EVergreen 8-9770
J. GARŠVA
Graborius (Undertaker)
Laidotuvių Direktorius
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

VIDURIŲ UŽKIETĖJIMAS yra priežastis tavo ligų. Kad prašalinti ir išvengti ligas, tai parsitraukite ir vartokite Thomsono NATURAL-LAX-HERB TEA, kuri sutaisyta iš 12-kos Naturalių, medžių ir žolių ŠAKNŲ, ŽIEVIŲ, LAPŲ, ŽIEDŲ, GRŪDŲ, kas išvalys ir sutvarkys pajrusius vidurius. Medicinos ir Naturopathy'os gydytojai savo pacijentams pataria nuo vidurių užkietėjimo vartoti NATURAL-LAX-HERB TEA. NATURAL-LAX-HERB TEA turi savyje Vitaminų, Mineralių Druskų, kas būtinai yra reikalinga žmogaus kūnui. N. L. H. T. pakelis kainuoja tik 50c. Tuojaus prisiųskite $1.00, bei daugiaus, MONEY ORDER, o mes jums per paštą prisųsime NATURAL-LAX-HERB TEA.
Rašykte šiaip:
JOHN W. THOMSON
P. O. Box 186, Brooklyn, N. Y.
REIKALINGA AGENTŲ

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAM ĮSTAIGA
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai geriausių bravorų alus ir Elius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažintı.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SOUTH 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes elevaiterio stoties. Tel. Evergreen 7-8886

FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA
417 Lorimer St., Brooklyn, "Laisvės" Name
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.
Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro
Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių, virtų ir žalių.

JOHN VALEN
321 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Aukštos Rūšies Restauracija
Puikiai įrengta vieta pasilinksminimams Amerikos Išdirbimo ir Importuotos
DEGTINĖS IR VYNAI
GERIAUSIŲ BRAVORŲ ALUS IR ĖLIUS
Skersai gatvės nuo Grand Paradise Salės
321 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Kampas Havemeyer St.
Telefonas: EVergreen 7-9851

PHONE PULASKI 5-1090
FLUSHING
RUSSIAN and TURKISH BATHS, Inc
29-31 MORRELL STREET BROOKLYN, N. Y.
OPEN DAY AND NIGHT
Managed by
RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.

Admission 50c, day and night
Saturday Night 75c
SPECIAL RATES PER WEEK
LADIES' DAYS
Mon. and Tuesday from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents.
GENTS' DAYS
Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night.